БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 127

6 АВГУСТ ЖУМА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА. Ташкент областидаги колхозларда бедани ўриб-йиғиб олиш ва парвариш қилиш тўғрисида (1-нчи бет).

Совет Иттифоқида (1-нчи бет).

Пахта тайёрлаш пунктларини янги ҳосилни қабул қилиб олишга тахт қилиб қўяйлик! З. Башаров. — Пахта ҳосилини қабул қилиб олишга пухта тайёрланайлик. **М. Нормуҳамедов.**—Пахта тайёрлаш пунктлари ходимларининг шарафли бурчи (2-нчи бет).

Тўрт давлат Ташқи ишлар министрларининг кенгашини чақириш тўғрисида Совет Ҳукуматининг баёноти (2-нчи бет).

Америка ҳарбий самолётларининг Совет савдо кемаларига нисбатан ғайри қонуний ҳаракатлари тўғрисида Совет Ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси (2-нчи бет).

Ҳозирги ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, ғўза парваришини тинмай давом этдирайлик, пахтани машина блан теришга пухта тайёрланайлик! Машина блан пахта теришга тайёргарликни ҳартарафлама кучайтириб, йиғим-теримни намунали ўтказиш учун курашайлик (3-нчи бет).

Қ. Ерзин. — Дин — тараққиёт душмани (3-нчи бет).

Л. Сельский. — Походда (4-нчи бет).

Руминия ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми (4-нчи бет).

Гватемаладаги воқиаларга доир (4-нчи бет).

Пахта тайёрлаш пунктларини мавсумга пухта тайёрлайлик

Область пахтакорлари бу йил давлатга 500 минг тонна пахта топширишлари лозим. Пахтакорларимиз бу вазифани шараф блан бажариш учун колхоз, совхоз далаларида фидокорона меҳнат қилиб пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Ғўза парвариши соҳасидаги барча ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказаётган илғор пахтакорларимиз ҳамма ерда мўл ҳосил тўплашга эришмоқдалар.

Пахта йиғим-теримига пухта тайёрлик кўришда, пахта теримини муваффақиятли ўтказишда ва пахта ҳосилини сра нобуд қилмай давлатга топширишда пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари катта роль ўйнайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети июнь Пленумининг «Кўкламги экишнинг якунлари, экинларни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёрлик кўриш ва 1954 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш тўғрисида»ги қарори қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини янада юксалтиришда бениҳоя катта аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитети Пленумининг ана шу муҳим қарорида мамлакатдаги пахта ресурслари, ғўза парвариши соҳасидаги ҳамма ишларнинг ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилишига ҳамда етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини сра қолдирмай йиғиштириб олишга тамомила боғлиқ эканлиги кўрсатиб ўтилди. Шунингдек, Пленум қарорида аввалги йилларда пахтани ўз вақтида териб олмасликка, ўз вақтида қуритмасликка ва тозаламасликка йўл қўйилганлиги, йиғим-терим ишларининг кеч кузгача чўзилиб кетиши ҳосилнинг кўп нобуд бўлишига ва пахта сифатининг ёмонланишига сабаб бўлганлиги қайд қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларидан бениҳоя руҳланган пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари пахта йиғим-терими мавсумига пухта тайёрлик кўрмоқдалар. Газетамизнинг бугунги сонида Тошкент Охунбобоев номли пахта тозалаш заводи ҳузуридаги, Орджоникидзе районидаги Қибрай, Ўртасарой районидаги Қумовул, Октябрь районидаги Шўралисой каби илғор пахта тайёрлаш пунктларининг мавсумга қандай тайёрлик блан кираётганликлари ҳақидаги материалларни босиб чиқардик. Бу материалларда келтирилган фактлар областимиздаги кўпгина пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари ўтган йилги хато ва камчиликларнинг такрорланмаслиги учун янги пахта ҳосилини қабул қилиб олишга пухта тайёрлик кўраётганликларини кўрсатади.

Шўралисой пахта тайёрлаш пунктининг ишчилари, инженер-техник ходимлари барча тайёрлик ишларини социалистик мусобақа асосида олиб бормоқдалар. Пунктда пахтани ғарамлаш учун 5.500 квадрат метр ҳажмда икки майдон тайёрланмоқда. 150 та брезент, 8 пахта қоплаш станоги ремонтдан чиқарилди, 9000 қанор, 6000 та этак тахт қилиб қўйилди. Шўралисой пахта тайёрлаш пунктидан Янгийўл пахта заводига борадиган 8 километр йўл, бундан ташқари атрофдаги колхозларга борадиган йўллар ремонтдан чиқарилди, кўприклар тузатилди. Пахта тайёрлаш пунктининг раҳбарлари пункт ишчилари пахта келтирувчи колхозчиларга маданий-маиший хизматни яхшилаш учун ҳам пухта тайёрлик кўрмоқдалар. Пунктдаги лаборатория, уй-жой, ошхона, чойхона, клуб бинолари ремонтдан чиқарилди.

Бундай илғор пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари тайёрлик ишларини олиб боришда оммавий-сиёсий агитацияни яхши уюштириб, социалистик қурилишнинг синалган методи — социалистик мусобақани кенг ривожлантирмоқдалар.

Броқ, областимиздаги айрим пахта тайёрлаш пунктларининг раҳбарлари пахта йиғим-терими мавсумининг яқинлашиб қолганлигига қарамай, тайёрлик ишларини жуда секинлик блан олиб бормоқдалар. Пахта тозалаш заводларининг директорлари, пахта тайёрлаш пунктларининг мудирлари тайёрлик ишларини тезлатиш учун завод ва пунктдаги мавжуд резервларни ишга солмаётирлар. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари тайёрлик юзасидан тузилган план ва графикларнинг бажарилишини контроль қилиб туришга етарли э'тибор бермайдилар.

Шунинг натижасида Сергели, Ўртасарой, Тўйтепа, Оққўрғон, Алимкент, Сирдар'ё, Чиноз пахта тайёрлаш пунктлари, Мирзачўлдаги кўпгина пунктлар ремонт планини бажармадилар. Областьда 20 та пахта омбори қурилиши лозим бўлгани ҳолда, эндигина 8 омбор қурилабошланди. Айниқса, Мирзачўл пахта тозалаш заводининг раҳбарлари (директори ўртоқ Собитов) қурилиш ишларига мутлақо э'тибор бермаётирлар. Заводдаги 5 об'ектнинг бирортасида ҳам иш бошланмаган. Ғарам майдонлари, ҳовузлар қурилишида ҳам шундай аҳволга йўл қўйилмоқда.

Вазифа — барча пахта тайёрлаш пунктларининг ремонтини 1954 йил 15 августгача тамомлаш, пунктларни бу йилги пахта ҳосилини қабул қилиб олишга тахт қилиб қўйиш, пахта ғарамлаб қўйиладиган майдонларга ва пахта тайёрлаш пунктларининг территорияларига тош териш ҳамда асфальт ётқизиш ишларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорида белгиланган муддатда — 1954 йил 1 сентябрьгача тамомлаш, пахтани ва уруғлик чигитни сақлаш учун янги омборлар қуриш ишларини 1954 йил 1 октябрьгача битказишдан иборатдир.

Бу йил пахта тайёрлаш пунктларидаги оғир меҳнат талаб қиладиган барча ишлар асосан механизациялаштирилиши лозим. Областьдаги пахта тайёрлаш пунктларидан яна 9 таси механизациялаштирилади. Лекин ҳозирги кунда шундан 5 таси механизациялаштирилди, холос. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари механизациялаш ишларини тезлаштиришлари ҳамда мавжуд агрегатлардан тўла фойдаланишга эришмоқлари керак.

Пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари мавсумга тайёрланишда ва йиғим-терим вақтида колхозчиларга яқиндан ёрдам беришлари керак. Улар йиғим-терим бошланиши олдидан колхозчиларни қабул қилинадиган пахтанинг стандарти ва сортлари блан таништиришлари, шунингдек пахта қабул қилишнинг шарт-шароитларини тушунтиришлари лозим. Маҳаллий ташкилотлар блан бирликда пахта териш, қуритиш, тозалаш, ташиш вақтида ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймасликлари ва давлатга пахтанинг асосан отбор, биринчи, иккинчи сортлар блан топширилишига эришмоқлари керак.

Пахта тайёрлаш пунктларининг раҳбарлари колхоз хирмонларини, пунктлардаги омбор ва ғарамларни, шунингдек пахта қабул қилиб олинадиган жойларни ўт ўчириш воситалари блан та'минлашлари ҳамда бу жойларда ёнғинга қарши белгиланган барча тадбирларнинг тўла амалга оширилишини назорат қилиб туришлари керак.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари тайёрлик ишларида рўй бераётган камчиликларни пухта ўрганиб, бу камчиликларни йўқотишда, қурилиш об'ектларини керакли бинокорлик материаллари блан та'минлашда пахта тайёрлаш пунктлари раҳбарларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Мавсумга тайёрлик бораётган шу кунларда ва йиғим-терим бошланган вақтда пункт ходимлари ҳамда пахта келтирувчи колхозчиларга маданий-маиший хизматни кучайтириш — жуда муҳим вазифадир. Партия ташкилотлари ишчи ва колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳартомонлама кучайтиришлари, коммунистларнинг авангардлик рольларини оширишлари, илғор ишчиларнинг бой тажрибаларини кенг оммалаштиришлари лозим.

Партия ва касаба союз ташкилотлари шунга эришмоқлари лозимки, пахта тайёрлаш пунктларидаги барча ишлар ва воситалар — тарозилар, ғарам майдонлари, омборлар, лабораториялар, қоп-қанорлар, этаклар, ўт ўчириш воситалари йиғим-терим бошлангунча янги пахта ҳосилини қабул қилишга ва уни сра нобуд қилмай давлатга топширишга тахт қилиб қўйилсин.

Областимиздаги барча пахта тайёрлаш пунктларининг ходимлари пахта йиғим-терими мавсумига пухта тайёрлик блан киришлари ва бу йилги мўл пахта ҳосилининг бир граммини ҳам нобуд қилмай давлатга топширишда муносиб ҳисса қўшишлари лозим.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Тошкент областидаги колхозларда бедани ўриб-йиғиб олиш ва парвариш қилиш тўғрисида

Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, Тошкент область ижроия комитети, район ижроия комитетлари ва МТС директорлари беда ўрим-йиғими планининг анча миқдорда кам бажарилганлигига қарамасдан, юқори ҳосил олиш ва шу блан ўт экилмай қолган ерлардан олинадиган ҳосилнинг ўрнини тўлдириш учун бедани ўз вақтида ва сифатли парвариш қилиш соҳасида барча чораларни кўрмаганлар.

1954 йил 25 июльгача областьда беда ўриш плани 40 процент бажарилган. Шуни ҳам айтиш керакки, биринчи ўрим ҳали ҳам тугатилмаган, иккинчи ўрим эса 50 процентдан озроқ ерда ўтказилган.

Область ижроия комитети, район ижроия комитетлари ва МТС раҳбарлари бедадан юқори ҳосил олиш учун уни ўз вақтида сифатли парвариш қилишга етарли аҳамият бермаётирлар. Шунинг натижасида беда топшириш планини систематик равишда бажарилмай келаётир, ўрилган ўтларни ташиб олиш эса жуда кечиктириб юборилмоқда. Пискент районидаги колхозларда беда экилган майдонларнинг 45 процентигина бир марта, 20 проценти иккинчи марта ва 8 проценти учинчи марта суғорилган, холос. Сирдар'ё районида бедапояларнинг 69 проценти бир марта, 36 проценти икки марта ва 9 проценти уч марта суғорилган. Ваҳоланки, ҳозиргача бу ерларда бедани 5 марта суғориб, 3 марта ўриб олиш учун барча имкониятлар бор эди.

Беданинг етарли даражада парвариш қилинмаслиги ҳам беда хўжалигига э'тиборсизлик блан қаралаётганлигини кўрсатади. Кўп бедазорларни зарпечак босган, лекин унга қарши ҳечқандай кураш олиб борилмаётир. Ўрилган ҳосилнинг ўз вақтида ташиб олинмаслиги натижасида ўримлар ўртасида ўтказиладиган суғориш ишлари кечиктирилмоқда.

Тошкент областидаги машина-трактор станциялари ва колхозлар пичан ўриш машиналари блан етарли миқдорда та'минланганига қарамасдан, улардан фойдаланиш иши яхши йўлга қўйилмаган. Пахта МТСидаги сенокосилкалар ҳозир Келес массивида бўлиб, у ерда ўт ўриш тўхтатилган, аммо сенокосилкалар ва бошқа инвентарьлар беда ўриш учун суғориладиган зонага олиб келинмаган.

Тошкент область қишлоқ хўжалик бошқармаси табиий ўтларни ўриш ишлари тугаллангач, пичан ўриш машиналаридан беда ўришда тўла ва юқори унумли фойдаланиш учун зарур чораларни кўрмаган.

Жамоат чорвачилигининг асосий озуқа базаси бўлган беда хўжалигининг аҳамиятига тўғри баҳо берилмаслиги натижасида Тошкент областидаги кўпгина колхозларда молларни қиш ва баҳор мавсумларида ем-хашак блан та'минлаш иши қониқарсиз аҳволдадир.

1954 йил 20 июльгача область колхозлари дағал хашак тайёрлаш планини 31 процент бажардилар. Шу жумладан Ҳовос районй 19 процент, Пискент районй 17 процент, Бекобод районй 21 процент, Мирзачўл районй 22 процент ва энг йирик чорвадор район бўлган Оҳангарон районй фақат 28 процент бажарган.

Область колхозлари беда уруғининг етишмаслиги натижасида беда топшириш планини систематик равишда бажармай келаётирлар. Шунга қарамасдан, бу йил ҳам уруғлик фонди плани ва давлатга уруғ топшириш планини бажариш чоралари кўрилмаётир. Уруғлик участкалари ажратиш плани 91 процент бажарилган. Уруғлик участкаларидаги бедани парвариш қилиш иши ёмон ташкил қилинган. Кўпгина колхозларда уруғлик участкалари ўз ҳолига ташлаб қўйилган ва шунинг натижасида бу участкаларни зарпечак босиб кетган. Кўпгина колхозларда уруғлик бедани ўриш муддати ўтиб кетаётган бўлса ҳам, ўриш бошланмаган. Бу эса уруғнинг кўп қисми нобуд бўлишига олиб келиши мумкин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советй **қарор қилди:**

1. Тошкент область ижроия комитетининг (ўртоқ Жалилов), область қишлоқ хўжалик бошқармасининг (Молчанов, Берсудский, Самедов ўртоқлар), район ижроия комитетларининг, МТС директорларининг ва колхоз раисларининг бедага нисбатан нотўғри муносабатда бўлаётганлиги қоралансин. Уларнинг бу муносабатлари натижасида беда хўжалиги қониқарсиз аҳволга тушиб қолган, бедани пахта блан алмашлаб экишнинг аҳамиятига етарли баҳо берилмаётир ва чорва моллари озуқа блан та'минланмаётир.

2. Жамоат чорвачилигини ем-хашак блан та'минлаш масаласи жуда оғир аҳволда эканлигини ҳисобга олиб, Тошкент область ижроия комитети ва область қишлоқ хўжалик бошқармаси зиммасига қуйидаги вазифалар юклансин: қолган вақт ичида беда 2—3 марта ўриб олинсин, бунинг учун зарур агротехник тадбирлар амалга оширилсин, даставвал беда ўз вақтида суғорилсин, ем-хашак тайёрлаш бригадалари зарур ишчи кучлари блан мустаҳкамлансин ва МТС ҳамда колхозларнинг механизация воситаларидан унумли фойдаланишларига эришилсин, токи ҳарбир участкада беда ўриш ва йиғиб олиш камида беш кун муддат ичида ўтказилсин. Тошкент область ижроия комитетидан районлар, МТСлар ва колхозлар бўйича бедани суғориш, ўриш, ғарамлаш ва пичан тўплаш ишлари юзасидан беш кунлик топшириқнинг бажарилиши талаб қилинсин.

3. 1955 йил ҳосили учун колхозларни беда уруғи блан та'минлаш, шунингдек давлатга уруғ топшириш планини бажаришни та'минлаш мақсадида Тошкент область ижроия комитети ва область қишлоқ хўжалик бошқармасига уруғлик бедаларни ўз вақтида ўриб-йиғиб олишни ва уларни янчишни ташкил қилиш ва бу ишларда мавжуд механизмлардан тўла фойдаланиш мажбурияти юклатилсин. Уруғлик пичанни йиғиб олишда уруғнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун барча чораларни кўриш керак.

4. Тошкент область совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари, МТС директорлари ва колхоз раислари беданинг аҳволи ва хашак ҳамда уруғлик бедадан юқори ҳосил учун жавобгар эканликлари кўрсатиб ўтилсин.

5. Тошкент область ижроия комитетига ҳарбир колхоздаги бедапоянинг аҳволи ва беданинг қандай парвариш қилинаётганлиги устидан систематик контроль ўрнатиш ҳамда текшириш вақтида аниқланган камчиликларни тугатиш учун дарҳол чоралар кўриш мажбурияти юклатилсин.

Агротехника қоидаларини қўпол равишда бузган кишилар пахтачиликка ва чорвачиликка зарар келтирувчи кишилар сифатида қаттиқ жазолансин.

Шахтёрлар Куни шарафига

«Узбекуголь» трестига қарашли корхона коллективлари ўртасида шахтёрлар Куни шарафига бошланган социалистик мусобақа кун сайин авж олмоқда. Шахтёрлар 6 ойлик ишлабчиқариш планини ошириб бажардилар ва пландан ташқари бирнеча эшелон кўмир қазиб чиқардилар.

Социалистик мусобақада ярим йиллик пландан ташқари бирнеча эшелон маҳсулот берган кўмир разрезининг коллективи олдинда бормоқда. 9-нчи шахта кончилари ҳам 6 ойлик пландан ташқари беш эшелон кўмир бердилар.

Оҳангарон кончилари меҳнатда эришган дастлабки ютуқларини мустаҳкамлаш мақсадида кўмир ишлаб чиқариш сур'атини тобора тезлаштираётирлар. Кўмир разрези ва 9-нчи шахта коллективи июль ойининг иккинчи декадасида ҳам кўмир қазиш юзасидан белгиланган графикни ошириб бажардилар. Машинист ўртоқ Ҳожи Алиқулов бошчилигидаги бригада а'золари фидокорона меҳнат қилиб, ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Улар составларга суткалик планда кўрсатилганидан 500 — 600 тоннадан ортиқ кўмир ортмоқдалар.

Ўзбекистон кончилари шу кунларда республикамизнинг 30 йиллик юбилейи шарафига пландан ташқари бирнеча ўн минг тонна кўмир бериш мақсадида астойдил ишламоқдалар.

Е. ГОДОВИКОВ.

Меҳнат унуми оширилмоқда

Ўрта Осиё химия машинасозлиги заводининг коллективи меҳнатни тўғри ташкил қилиш, илғорлар тажрибасини ишлабчиқаришга кўплаб жорий қилиш орқали 6 ойлик планни муваффақият блан бажариб, пландан ташқари 12 та мураккаб компрессор ва бошқа химия аппаратларини ишлаб чиқарди.

Завод новаторлари ишлабчиқариш процессларига муҳим янгиликларни киритиб, юксак натижаларга эришди. Илгари қуюв цехида компрессорлар учун детальларни қолиплаш қўл кучи блан бажарилар эди. Цех новаторлари бу процессни такомиллаштириб, детальлар қолиплашни машина усулига кўчирдилар. Бу тадбир амалга оширилгандан сўнг, маҳсулот ишлабчиқариш кескин сур'атда оширилди, детальларнинг сифати анча яхшиланди.

Қозон цехининг коллективи кейинги йиллар ичида кўп ишларни механизациялаштирди. Цехда трубаларни вальцовка қилиш кўп меҳнат талаб этадиган ишлардан бири ҳисобланар эди. Цех технологи Утюж ва қозончилар бригадасининг бошлиғи Херсонский ўртоқлар бу процессни механизациялаштирдилар, автомат усулида пайванд қилишни ишлабчиқаришга жорий қилдилар. Натижада меҳнат унуми 25 — 30 процент ошди, маҳсулотларнинг сифати яхшиланди.

1-нчи механика цехининг новаторлари [illegible] Улар ҳарбир станокдан ва ишлабчиқариш майдонининг ҳарбир квадрат метридан кўпроқ маҳсулот олиш учун ўз ишларини қайта қуриб олмоқдалар. Цехнинг Андриевских, Петляков каби ўнларча ишчилари ўтган олти ой ичида 1 — 1,5 йиллик нормаларини бажариб қўйдилар.

Цех карусельчиси ўртоқ Бекмамбетов ўзи ишлаётган дастгоҳида икки флянецни бир йўла ўрнатиб ишлашни ижод қилди. Илгари бир деталь ўрнатишга кетадиган вақт ичида иккита флянец ўрнатилабошланди. Детальларни ишлаш вақти эса 40 минутни ташкил қилди. Шундай қилиб ҳар флянецни ишлаб чиқариш 7 минутга тезлаштирилди.

Лекин, новатор бу блан қаноатланиб қолмади. У, уч флянецни бир йўла ишлаб кўрди. Бу ҳам ижобий натижалар берди. Бошқа карусельчилар ҳам ўртоқ Бекмамбетовнинг методини қўллапабошладилар. Новатор карусельчи ҳозир 10 флянецни бир йўла ўрнатиб ишлашга эришди. Илгариги усул блан бир флянец 40 минутга яқин вақт ичида тайёрланган бўлса, ҳозир унинг бир донаси 18 минутда ишлабчиқарилабошланди.

Цехда бундай новаторлар кам эмас. Токарьлардан Зайцев ва Андриевских ўртоқлар ҳам ўз ишларида муҳим асбоб қўлландилар. Улар компрессор детальларини ишлашда икки кескич блан бажариладиган операцияни бир кескич блан ишлашга кўчдилар.

Шу кунларда завод коллективи меҳнат унумини ошириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва ўз иш планини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Ўзбекистоннинг 30 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қизитиб юбордилар.

Н. САТТОРОВ.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

Н. А. Островский туғилган куннинг 50 йиллиги олдидан

ХМЕЛЬНИЦКИЙ, 4 август. (ТАСС). Хмельницкий областидаги кўп жойлар отоқли совет ёзувчиси — коммунист Н. А. Островскийнинг ҳаёти блан боғланган. Унинг туғилган кунига сентябрьда 50 йил тўлиши муносабати блан меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети ва область партия комитетининг бюроси қарор қабул қилиб, бу қарорда ёзувчининг хотирасини абадийлаштириш тадбирларини белгиладилар. Шаҳарларда, ишчи посёлкаларида ва қишлоқларда Н. А. Островскийнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида лекциялар ўқилади, адабий кечалар ўтказилади. Клубларда, кутубхоналарда, ўқув юртларида китоб виставкалари очилади.

Ёзувчи ўзининг болалик даврини ўтказган Шепетовкада илмий конференция бўлади. Бу ерда Н. А. Островскийга ҳайкал ўрнатиш мўлжалланади. Ёзувчи яшаган ва ишлаган Изяслав ва Берездов район марказларидаги биноларга хотира тахталари ўрнатиш мўлжалланади.

Н. А. Островский номидаги область кутубхонаси район, қишлоқ ва колхоз кутубхоналарига ёрдам учун методика-библиография материаллари тўпламини нашр этди.

Петропавловск мудофаасининг 100 йиллигига доир

ПЕТРОПАВЛОВСК-КАМЧАТСКИЙ, 4 август. (ТАСС). Шаҳарнинг инглиз-француз интервенциячилардан қаҳрамонона мудофаа қилинганига шу ойнинг охирида 100 йил тўлади. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ жамиятининг Камчатка бўлими Петропавловск мудофааси ҳамда рус солдатлари ва матросларнинг қаҳрамонона зафарлари тўғрисида лекциялар ўқилишини ташкил этди.

Область ўлкани ўрганиш музейида Петропавловск-Камчатский мудофаасининг 100 йиллигига бағишланган янги бўлим очилди.

Такомиллаштирилган полиграфик машиналар

ХАРЬКОВ, 4 август. (ТАСС). Бугун полиграфик машиналар заводида шаҳар, район газеталари ҳамда заводлардаги кўптиражли газеталар босмахоналари учун мукаммаллаштирилган корректура станокларининг биринчи партияси ишлаб чиқарилди. Ҳарбир агрегатни ишлаб чиқариш учун илгаригига қараганда 15 процент камроқ вақт сарф қилинди.

Ҳозирги вақтда бу завод ўнбир хил типдаги полиграфик машиналар ишлаб чиқармоқда. Йил бошидан бери ўтган йил 8 ой ичида ишлаб чиқарилган миқдорда полиграфик машиналар тайёрлаб берилди.

Қўриқ ерларни ўзлаштириш тўғрисида ҳужжатли фильм

...Экранда Сибирь, Олтой, Қозоғистон харитаси пайдо бўлади. Совет ёшларининг қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш йўлидаги ватанпарварлик ҳаракати ҳақида киноповесть бошланади.

Томошабин шу йил қишда ва кўкламда бўлган ҳаяжонли воқиаларга гўё қайтиб келгандай бўлади. У дастлабки неча минг ватанпарвар ёшлар блан бирга Кремльда бўлади.

Ҳужжатли кадрларда қўриқ ерлардаги биринчи кўклам, бу ерларга биринчи бўлиб келган кишиларнинг меҳнати ва турмуши, дастлабки дон совхозларининг тузилиши кўрсатилади. «Биринчи кўклам» деб аталадиган янги ҳужжатли фильмнинг мазмуни ана шундай.

4 августда СССР Маданият министрлигида янги кинокартинанинг жамоат кўриги бўлди. Фильм яқинда Москва экранларига чиқарилади.

Шунингдек «Халқ талантлари» деган рангли фильм-концерт ҳам кўрикдан ўтказилди. Бу фильм қишлоқ бадиий ҳаваскорларининг 1954 йилги Бутуниттифоқ кўригига бағишланган. У дастлаб Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида экранларга чиқарилади. Яқин кунларда у Москвадаги бошқа экранларда ҳам кўрсатилабошланади. (ТАСС).

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИДА

Эстония ССР павильони.

Латвия ССР павильони.

Карел-Фин ССР павильони. Н. Грановский фотолари. (ТАСС фотохроникаси)

Пахта тайёрлаш пунктларини янги ҳосилни қабул қилиб олишга тахт қилиб қўяйлик!

☆ ☆ ☆

Зўр уюшқоқлик блан

Ш. НИЗОМИТДИНОВ,

Қибрай пахта пунктининг мудири.

Пунктимиз 5 колхознинг пахтасини қабул қилади. Колхозларда пахта майдони анча кенгайган. Демак, пункт 1953 йилга нисбатан бу йил кўп пахта қабул қилади.

Биз, мавсумга ана шу нуқтаи назардан тайёргарлик кўрмоқдамиз. Ҳозир ремонт ишлари қизгин бормоқда: 2 та янги майдон қурилиши тугалланди. 20 та эски майдоннинг 11 тасига тош терилиб бўлинди. Автомат ҳамда 5 та кичик тарози ремонтдан чиқарилиб, мойлаб қўйилди. Бунтларга юриб чиқадиган тахта йўлкалар, ишчилар ётоқхонасининг ремонти ҳам тугалланди.

Пункт атрофи янги девор блан ўралди. Пунктда транзит пахтадан ташқари ма'лум миқдорда пахта запаси ҳам бўлиши керак. Ҳосилни яхши, сифатли сақлаш учун 500 тонна пахта сиғадиган махсус омбор тайёрладик, уруғлик чигит учун ҳам алоҳида жой ажратиб қўйилди.

Пахтани тез қабул қилишда пункт ҳузуридаги лаборатория ходимларининг чаққонлик блан ишлаши талаб қилинади. Лаборатория учун яхши жой ажратилди. Лабораториядаги пахтанинг намлиги ва қуруқлигини аниқлайдиган махсус асбоблар, кичик тарозилар ремонт қилиниб, текширишдан ўтказилди.

Колхозларни узлуксиз қоп-қанор ва бошқа асбоблар блан ўз вақтида та'минлаш, терилган ҳосилни пахта пунктига тез келтириш имкониятини беради. Шуни э'тиборга олиб, пунктга 5500 та қанор келтириб қўйилди. Колхозларнинг талабига мувофиқ яна қанорлар келтирамиз.

Янги пахта ҳосилини қабул қилиш даврида пункт ҳузурида маданий-маиший хизматини яхши йўлга қўйиш чораларини ҳам кўрмоқдамиз. Биз бу йилги мўл ҳосилни қабул қилишни намунали уюштириб, бурчимизни шараф блан бажарамиз.

Янги ҳосилни қабул қилишга тайёрмиз

Б. ИБРОҲИМОВ,

Қумовул пахта пунктининг мудири.

Пункт коллективи янги ҳосилни ўз вақтида қабул қилиб олишга тайёргарлик ишларини муваффақиятли тугаллади. Пунктда 20 тадан ортиқ пахтани бунт қиладиган майдонча тайёрланди. Лаборатория биноси, ишчи-хизматчиларнинг уй-жойлари ремонт қилинди. Автомат тарози, брезент ва бошқа асбоб-ускуналар тахт қилиб қўйилди. Ёнғинга қарши кураш чоралари ҳам кўрилиб, кераклп асбоблар тахт қилиб қўйилди.

Бу йил пахта қоплаш, бунт қилиш ва қопланган пахтани ташиш ишлари механизация воситаси блан бажарилади. Ҳамма механизация асбоблари ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди. Пункт ҳузуридаги пахта нав'ларини ажратадиган ва белгилайдиган лаборатория ҳам тайёргарлик ишларини тамомлади.

Пахта қабул қилиш даврида ишчи-хизматчиларга ва пахта келтирувчи колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун бирмунча чоралар кўрилди. Пункт ёнида чойхона, ошхона ва ётоқхона бўлади.

Пунктда маданий-оқартув ишларига алоҳида э'тибор берилмоқда. Ётоқхона ёнида кутубхона ташкил этилди. Кутубхона кундалик газета-журналлар ва турли китоблар блан та'минланиб турилади.

Ўртасарой районидаги Қумовул пахта тайёрлаш пункти янги ҳосилни қабул қилиш ва сақлаш учун тайёргарлик ишларини белгиланган муддатдан 15 кун олдин тамомлади. Пункт коллективи янги мавсумга моддий-техника базасини намунали тайёрлагани учун завод кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. **Суратда:** 1. Пахта тайёрлаш пункти. 2. Пункт мудири ўртоқ **Б. Иброҳимов** ва лаборант **А. Данько** ўртоқлар.

В. Салов фотоси.

Пахта ҳосилини қабул қилиб олишга пухта тайёрланайлик

З. БАШАРОВ,

Тошкентдаги Охунбобоев номли пахта тозалаш заводи тайёрлаш бўлимининг мудири

Областимиз пахтакорлари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш ва маданий даражасини юксалтириш тўғрисида қилаётган ғамхўрликларига жавобан пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Охунбобоев номли пахта тозалаш заводининг жойларда 16 та тайёрлаш пункти бўлиб, улар областимиздаги 7 районнинг 61 та пахтакор колхозларига хизмат қилади. Бу колхозлар мамлакатга 1954 йилда 100 минг тоннага яқин пахта топширишлари керак. Бу вазифани муваффақиятли бажариш — етиштирилган мўл пахта ҳосилининг ҳаммасини сра нобуд қилмай ўз вақтида йиғиб-териб олишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Партия Марказий Комитетининг июнь Пленуми 1954 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шу жумладан пахтани йиғиб-териб олиш юзасидан аниқ кўрсатмалар берди. Бизнинг вазифамиз пахта теримига намунали тайёргарлик кўриш ва бу соҳада ўтган йилларда йўл қўйилган камчиликларни такрорламасликдан иборатдир. Шу мақсадда завод тайёрлаш пунктларига қарашли колхоз далаларидаги ғўзаларнинг 1, 2 ва 3-нчи парваришлари текширилиб чиқилди. Колхозларга 3 марта пул ва натура авансларн берилди.

Пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўриш мақсадида яқинда тайёрлаш пунктларининг мудирлари ва агрономларнинг ишлабчиқариш кенгашини ўтказдик. Кенгашда пунктларнинг ремонти ва уларни қурилиш материаллари блан та'минлаш масалалари муҳокама қилинди ва аниқ тадбирлар белгиланиб чиқилди. Завод ма'мурияти Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахта тайёрлаш пунктларини янги мавсумга тайёрлаш ҳақидаги қарорига асосан 16 пунктнинг ҳарбири учун ремонт графигини тузиб чиқди.

Жойлардаги тайёрлаш пунктларининг ходимлари шу кунларда колхозчилар ўртасида пахтани сортларга ажратиб териш ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Колхозларга сотиш учун етарли миқдорда фартуқ ва қоп-қанорлар тайёрлаб қўйилди.

План бўйича 16 тайёрлаш пунктлари 15 августгача ремонтдан чиқарилиб, янги ҳосилни қабул қилишга тахт қилиб қўйилиши керак. Ҳозир Янгибозор, Жумабозор, Паркент, Қибрай каби 7 та тайёрлаш пунктлари муддатидан илгари сифатли ремонт қилиниб бўлди. Қолган пунктлардаги ремонт ишлари ҳам қизғин давом этмоқда. Пунктлардаги лабораториялар ремонти тугалланди, ўтга қарши кураш инвентарьлари тахт қилиб қўйилди. Ишчи квартиралари, ётоқхоналар, автотарозилар ремонти ҳам тугай деб қолди.

Аммо, ҳали ишимизда бирмунча камчиликлар бор. Бу йил Сергели станциясида, Теловда ҳамда Паркент районида 3 та янги пахта тайёрлаш пунктлари очилиши керак. Броқ, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг ходимлари эски пунктларни ремонт қилиш ва янгиларини очиш ишига совуққонлик блан қараб келмоқдалар. Район матлубот кооперациялари ғишт, цемент, ёғоч, шифер ва шунга ўхшаш қурилиш материалларини ўз вақтида етказиб бермаётганликлари натижасида пунктларни ремонт қилиш ва янгиларини қуриш ишлари белгиланган муддатдан кечиктириб юборилмоқда. Қорасув, Ўртасарой, Сергели, Тўйтепа пахта тайёрлаш пунктларида ремонт графиги бажарилмаётир. «Узбекбирлашув» шу вақтгача пахта тайёрлаш пунктларининг биронтасида ҳам чойхона, магазин ва ошхона очгани йўқ.

Ер қазиш ишларини бажаришда МТС механизаторларидан ёрдам сўраган эдик. Аммо Ўртасарой районидаги 1-нчи, Оҳангарон районидаги 2-нчи, Оржоникидзе районидаги 1-нчи МТС раҳбарлари бульдозер, скреперларни шу вақтгача етказиб берганлари йўқ.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, кўпгина колхозлар, жумладан Ўртасарой, Оҳангарон, Ўртачирчиқ районларидаги колхозлар пахта йиғим-теримига суст тайёргарлик кўрмоқдалар. Мавжуд пахта сушилкаларини ремонт қилиш ва янгиларини қуриш, транспорт воситаларини, йўл ва кўприкларни ремонт қилиш, пахтани қуритиш учун айвонли саройлар, бетон ёки тош ётқизилган майдончалар қуриш ишлари ниҳоятда ёмон ташкил қилинган. Биз бу камчиликларни тугатиш ҳақида район партия комитети ва район ижроия комитетининг раҳбарларига бирнеча бор мурожаат этдик. Аммо улар йўл қўйилган камчиликларнинг олдини олиш ва қолган оз вақт ичида пахта пунктларини янги мавсумга намунали тайёрлаш учун ҳечқандай амалий чоралар кўрмаётирлар.

Пахта йиғим-теримигача саноқли кунлар қолди. Тайёрлаш пунктларининг раҳбарлари ана шу ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб ,ишдаги камчиликларни тезда бартараф қилишлари ва ҳамма нарсани пахта йиғим-терим кампаниясигача тахт қилиб қўйишлари лозим.

Тайёргарлик ишларини кучайтирамиз

А. МАРАХОВСКИЙ,

Октябрь районидаги Шўралисой пахта тайёрлаш пунктининг мудири

Бизнинг пунктимиз Янгийўл районидаги Свердлов номли пахта тайёрлаш пункти блан мусобақалашмоқда. Биз бу йил пахта ҳосилини қабул қилиш учун 5500 квадрат метр ҳажмдаги иккита майдонни тахт қилиб қўйишимиз керак. Ҳозир ана шу майдонларда қилиниши зарур бўлган барча ремонт ишлари тугалланмоқда. Пахта пунктлари учун 13 та оддий ва иккита тагига тош терилган жой тайёрланди. Пахта бунтларининг устига ёпиш учун 150 та брезент ремонтдан чиқарилди.

Вундан ташқари, пахта сақланадиган ёпиқ жойлар, омборларнинг том ва деворлари ёмғир ўтмайдиган қилиб сифатли сувоқдан чиқарилди. Иккита катта тарози ремонт қилиниб, техника қаровидан ўтказилди. 8 та пахта қоплаш станоги ремонт қилиб қўйилди.

Пахта тайёрлаш пунктидаги жамоат бинолари, чойхона, идора, лабораториялар пахта топширувчи колхозчиларга яхши хизмат кўрсатиш мақсадида ремонтдан чиқарилиб, қулай ҳолга келтирилди. Ёнғинга қарши кураш асбоб-ускуналарининг ҳаммаси тахт қилиб қўйилди.

Пахта йиғим-терими даврида колхозларга тарқатиш учун пахта тайёрлаш заводидан 9000 та қанор, 6000 та этак келтирилди. Шунингдек пахтани қоплаб жўнатиш учун 10 минг та қоп-қанор, пахта бунтларига чиқиб-тушиш учун нарвонлар ҳозирлаб қўйилди.

Пахта ҳосилини топшириш кунларида колхозчилар ва пахта пунктининг ишчи ва хизматчилари учун қулай маданий-маиший шароит яратиб берилади. Иккита ошхона ва чойхона ишлаб туради. Шўралисой қишлоқ совети блан биргаликда шу ернинг ўзида кутубхона ва ўқув заллари ташкил қилиш чоралари кўрилмоқда. Шўралисой пахта тайёрлаш пункти блан Янгийўл шаҳри орасидаги 8 километр масофадаги йўл ремонт қилинмоқда.

Пахта тайёрлаш пунктлари ходимларининг шарафли бурчи

М. НОРМУҲАМЕДОВ,

Область пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси.

Областимиз меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг республикамизда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрликларидан илҳомланиб, бу йил мамлакатга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Давлатга пахта топшириш планини ўз муддатида бажариш кўп жиҳатдан колхоз ва совхозларнинг ҳамда пахта қабул қилиш пунктларининг пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўришларига боғлиқдир. КПСС Марказий Комитетининг «Кўкламги экишнинг якунлари, экинларни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва 1954 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш тўғрисида» чиқарган қарорида янги мавсумга тайёрланиш тўғрисида аниқ йўлланмалар берилди. Пленум қарорида кўрсатилишича, пахта тайёрлаш пунктларининг ремонтини 1954 йил 15 августгача тамомлаш зарур. Пахта ғарамлаб қўйиладиган майдонларга ва пахта тайёрлаш пунктларининг территориясига тош териш ҳамда асфальт ётқизиш ишлари эса 1954 йил 1 сентябрьгача тамомланиши керак.

Ўтган йилларда колхоз ва совхозлар пахта йиғим-теримига ўз вақтида тайёрланмаганликларидан ҳосилнинг кўпгина қисми нобуд бўлди, сифати эса ёмонлашди. Хирмонлар, тарозилар, эски сушилкаларни ремонт қилиш ва янгиларини қуриш ишлари ўз вақтида ўтказилмаганлиги туфайли ёғингарчилик бошланиши блан тайёрлов пунктларига пахта топшириш сур'ати кескин суратда пасайиб кетган эди. Айрим жойларда ҳали етилмаган, хом пахтани териш ҳоллари ҳам учради, бу эса ўз навбатида тайёрланган пахтанинг сифатига жуда катта салбий та'сир кўрсатди.

Тайёрлаш пунктларининг ходимлари юқоридаги жуда катта камчиликларга муросасозлик блан қараб, совхоз ва колхозлардаги пахта тайёрлаш процессида йўл қўйилган хато ва камчиликларнинг олдини олиш ҳамда уларга амалий ёрдам бериш ўрнига акт тузиш, юқори ташкилотларга ҳечқандай фойда бермайдиган изоҳат хатлари ёзиш блан овора бўлдилар. Шунинг натижасида ўтган йили республикамиз, шу жумладан областимиз пахтакорлари пахта тайёрлаш планини бажараолмай, давлат олдида қарздор бўлиб қолдилар.

Бу йил областимиз пахтакорлари олдида турган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун, аввало, ҳукумат қарорига асосан ҳарбир колхоз, ҳарбир совхознинг тайёрлаш пунктларига топширишлари лозим бўлган ҳосилнинг миқдори ва ассортименти бўйича ҳафталик ва ойлик топшириқлар белгиланиши зарур. 10 августдан 25 августгача колхоз правлениеларининг раислари, бригада ва звено бошлиқлари ҳамда пахта терувчилар блан пахтани сортларга ажратиб териш ҳақида инструктаж ўтказилиши лозим.

Тайёрлаш пунктларининг ходимлари пахта йиғим-теримигача колхозларнинг мавсумга тайёргарликларини текшириб чиқишлари керак. Тайёрлаш пунктлари ва пахта заводлари колхозлардан ҳосилни қабул қилиб олаётганларида, унинг сифатига алоҳида э'тибор беришлари зарур.

Кейинги икки-уч йил ичида областимиздаги пахта заводларининг 23 та тайёрлаш пунктида оғир иш процесслари механизация асосига кўчирилди. Аммо, ҳали кўпгина пунктларда, жумладан Сирдар'ё, Кучли, Янгийўл ва бошқа пунктларда механизмлардан фойдаланиш ёмон ташкил этилган. Кўпгина пунктларда транспортерлар фақат пахтани автомашиналарга ортиш учунгина фойдаланилади. Пискент пахта заводи (директори ўртоқ Муродов), Чиноз пахта заводи (директори ўртоқ Эргашев) ва Мирзачўл пахта заводи (директори ўртоқ Собитов) нинг тайёрлаш пунктларида қўл кучи блан бажариладиган ишларни, айниқса оғир ва кўп меҳнат талаб этиладиган иш процессларини механизациялашга шу вақтгача киришилгани йўқ.

Бу йил областимизда ўтган йилларга нисбатан анча кўп пахта етиштирилади. Пахта тозалаш саноати ходимлари ва тайёрлаш пунктларининг коллективлари барча пахта тозалаш заводлари ва пунктларни колхоз ҳамда совхоз далаларида етиштирилган мўл ҳосилни қабул қилиб олиш учун намунали тайёрлаб қўйишлари керак.

Аммо, пахта тозалаш заводлари ва тайёрлаш пунктлари нинг мавсумга тайёргарликлари шу куннинг талабларига мутлақо жавоб бераолмайди. Пахтани сақлаш учун складларни ремонт қилиш, янгиларини қуриш ва шунга ўхшаш зарур об'ектларни қуриш ва ремонт қилиш ишлари жуда секинлик блан бормоқда. Гулистон, Ховос ва Бўка районларининг тайёрлаш пунктларидаги қолган пахтани ташиб олиш ҳаддан ташқари кечиктирилмоқда. Бу ҳар уччала районнинг партия ва совет ташкилотлари тайёрлаш пунктларининг иши блан қизиқмаётирлар, уларга ўз вақтида ҳечқандай амалий ёрдам бермаётирлар. Масалан, биргина Мирзачўл пахта тозалаш заводида 2744 тонна пахта шу вақтгача ташиб олинмаган. Бекобод пахта тозалаш заводининг (директори ўртоқ Гадшкин, тайёрлаш бўлимининг бошлиғи ўртоқ Калмиков) Ховос районидаги ҳамда Каганович номли тайёрлаш пунктидаги 2519 тонна пахта ташиб олинмаган.

Шунингдек, жойлардаги тайёрлаш пунктларини ремонт қилиш ишлари ҳам ғоятда секинлик блан бормоқда. Тошкент пахта тозалаш заводининг Қорасув, Сергели, Тўйтепа, Ўртасарой тайёрлаш пунктлари, Алимкент пахта тозалаш заводининг Оққўрғон, «Ленинизм» пунктлари ҳамда Чиноз ва Мирзачўл пахта тозалаш заводларининг жойлардаги пунктларида ремонт ишлари ёмон ташкил қилинган. Ёғингарчилик кунларида қулаб тушган деворлар ҳалигача тузатилмаган.

Бу йил қурилиши лозим бўлган 20 та пахта омборидан фақат 13 тасини қуриш ишига киришилган, холос. Мирзачўл пахта тозалаш заводида 6 та омбор қурилиши керак эди. Ваҳоланки, шу вақтгача фақат заводнинг ўзидаги омборни қуришгагина киришилди. Заводнинг жойлардаги пунктларида ҳосилни сақлаш учун омборлар қуриш ишига ҳали киришилгани йўқ. Областимизда қурилиши лозим бўлган 13 та ҳовуздан фақат биттасигина тайёр бўлди.

Мавсумга тайёргарлик кўришдаги бу камчиликлар, аввало, завод директорларининг, тайёрлаш бўлими бошлиқларининг ва пункт мудирларининг ишга совуққонлик блан қарашлари натижасида юз бермоқда. Улар ички имкониятлардан ёмон фойдаланмоқдалар, ремонт графикларининг бажарилишини ўз вақтида назорат қилиб турмаётирлар.

Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол моллари саноати министрлигининг раҳбарлари, «Узглавзаготхлоппром» ходимлари пахта тайёрлаш пунктларининг ремонти учун зарур бўлган қурилиш материалларини ўз вақтида етказиб бермаётирлар. Ғишт, ёғоч, цемент ва шунга ўхшаш қурилиш материалларининг етишмаётганлиги туфайли янги об'ектлар қуриш ишлари судралиб келмоқда. Тайёрлаш пунктларида ремонт ишларини тамомлаш учун белгиланган вақт тамом бўлай деб қолди. «Узглавзаготхлоппром» раҳбарлари зарур қурилиш материалларини ўз вақтида об'ектларга етказиб бериш учун ҳамма зарур чораларни кўришлари керак.

Пахта тозалаш заводларининг директорлари шу йил 20 августгача 1953 йил ҳосилини ишлашни тамомлаш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланишлари лозим. 15 августгача ҳамма уй-жойлар, ишчилар ётоқхоналари, ошхона, чойхона ва бошқа биноларнинг ремонти тамомланиши керак. Пахта тозалаш заводларида ҳамда тайёрлаш пунктларида юк ортиш ва юк тушириш ишларини, айниқса пахтани бунт қилиш процессларини механизациялашга алоҳида э'тибор бериш керак. Пахта толасини ажратувчи машиналарда меҳнат унуми 750 килограмм арра-соатга, момиқ ажратувчи агрегатларда эса 40 килограмм арра-соатга етказилиши керак. Машина ва механизмларнинг бекор туриб қолишини минимум даражагача қисқартиш ва шу асосда 1954 йил учун берилган топшириқни муддатидан олдин бажаришга эришиш учун ишлабчиқариш технологиясини тинмай такомиллаштирмоқ керак.

КПСС Марказий Комитети Пленумларининг мамлакатимиз қудратини янада мустаҳкамлашга қаратилган тарихий қарорларидан илҳомланган Тошкент область пахта тозалаш саноати корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни шараф блан бажариш учун астойдил ҳаракат қиладилар.

Тўрт давлат Ташқи ишлар министрларининг кенгашини чақириш тўғрисида Совет Ҳукуматининг баёноти

4 августда Совет Иттифоқининг Франциядаги Элчиси ўртоқ С. А. Виноградов Франция Бош министри ва Ташқи ишлар министри Мендес-Франс жаноблари ҳузурида бўлиб, Совет Ҳукуматининг топширувига мувофиқ қуйидагиларни айтди:

«Женва кенгаши ҳал этилмаган халқаро проблемалар юзасидан манфаатдор давлатлар ўртасидаги музокаралар халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос келадиган ижобий натижаларга олиб келиши мумкинлигини кўрсатди.

Шу муносабат блан Совет Ҳукумати, ма'лумки, Франция, Англия ва АҚШ ҳукуматларига Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш учун яқин ойлар ичида барча Европа давлатларининг, я'ни кенгашда қатнашишни истаган европали давлатларнинг, шунингдек АҚШнинг ва кузатучи сифатида Хитой Республикаси вакилининг кенгашини чақиришни таклиф қилган эди. Бундай кенгаш халқаро кескинликни юмшатиш ва халқаро ҳамкорликни янада ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлишига ҳечқандай шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Шу блан бирга, мазкур кенгашнинг катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, Совет ҳукумати Франция, Англия, АҚШ ва СССР ҳукуматларининг мазкур кенгашни чақириш ва унинг муваффақиятли ўтишига ёрдам берувчи тадбирлар тўғрисидаги масалани олдиндан биргаликда муҳокама қилиб олишларини фойдали бўлур эди деб ҳисоблайди. Шу мақсадда Совет ҳукумати шу йилнинг тахминан август-сентябрь ойларида Франция, Англия, АҚШ ва СССР Ташқи ишлар министрларининг кенгашини ўтказишни таклиф қилади, бунда Германия масаласини кўриб чиқишни давом эттириш ҳам кўзда тутилиши керак.

Совет ҳукумати бунда шу ҳолни ҳам ҳисобга оладики, Германия проблемасининг асосий масалалари бўйича, хусусан Германиянинг бирлигини тиклаш ва Германия блан сулҳ тузилиши масаласи бўйича шу вақтгача келишишга эришилмади, чунки бунинг учун шу вақтгача зарур шароитлар яратилмаган бўлса керак. Совет ҳукуматининг фикрича, бундай шароитда биринчи навбатда Германия проблемасининг айрим масалалари бўйича келишиб олиш учун янада зўр бериб ҳаракат қилиш керак. Германия проблемасининг бу айрим масалалари манфаатдор томонлар учун мақбул бўладиган равишда ҳозирнинг ўзидаёқ ҳал қилиниши мумкин».

Худди ана шундай баёнотлар СССР нинг Англиядаги Элчиси ўртоқ Я. А. Малик томонидан Англиянинг ташқи ишлар бўйича Давлат министри Ллойд жанобларига ва СССРнинг АҚШдаги Элчиси ўртоқ Г. Н. Зарубин томонидан АҚШ Давлат секретари Даллес жанобларига ҳам топширилди. (ТАСС).

Америка ҳарбий самолётларининг совет савдо кемаларига нисбатан ғайри қонуний ҳаракатлари тўғрисида СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АҚШ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

3 августда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги АҚШ нинг Москвадаги Элчихонасига қуйидаги мазмунда нота юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматига қуйидагиларни билдиришни зарур деб ҳисоблайди.

Тайвань ороли районида АҚШ ҳарбий денгиз флоти контроль қилаётган сувларда, совет танкери «Туапсе» ҳарбий кема томонидан қонунга хилоф суратда ушлаб қолинганлиги муносабати блан, Америка ҳарбий самолётларининг Тайвань ороли районида очиқ денгизда сузиб юрган совет савдо кемалари устида узоқ вақтдан буён систематик равишда айланиб учаётганликларига э'тиборни жалб этмай бўлмайди. Бу самолётлар совет кемаларига хавф туғдирадиган даражада яқин келиб, улар устидан пастлаб учиб ўтадилар, ба'зан эса бу кемалар устида бир соат мобайнида айланиб учиб юрадилар.

Америка ҳарбий самолётларининг ана шундай провокацион ҳаракатлари очиқ денгизда савдо кемаларининг сузиб юриш эркинлигини очиқдан-очиқ бузишдир ва АҚШ даги ҳарбий ма'мурларнинг халқаро ҳуқуқнинг ҳамма томонидан танилган нормаларига тамомила э'тиборсиз қараётганликларини исбот этади.

Шу блан бирга, Америка ҳарбий самолётларининг ана шундай ҳаракатлари ҳарбий денгиз кемаларининг совет савдо кемаларига ҳужум қилиши мақсадида сигнализация вазифасини ҳам кўзда тутади. Жумладан 23 июньда Тайвань ороли районида совет танкери «Туапсе»нинг ушлаб қолиниши блан боғлиқ бўлган вақ'ият буни исбот этади.

Кейинги вақтларда Тайвань ороли районида бўлиб ўтган қуйидаги воқеаларни Америка ҳарбий самолётларининг очиқ денгизда совет савдо кемаларининг сузиб юришини қийинлаштирадиган ва системали суратда қилинаётган ғайри қонуний шундай ҳаракатларига мисол қилиб келтириш мумкин.

1. 11 июньда соат 13 дан 03 минут ўтганида Жанубий-Хитой денгизида координатлари 14° 27' шимолий кенгликда ва 115° 27' шарқий узунликда бўлган пунктда ва 15 соатдан 05 минут ўтганида координатлари 14° 40' шимолий кенгликда ва 115° 38' шарқий узунликда бўлган пунктда Америка ҳарбий самолёти совет кемаси «Михаил Кутузов» устида икки марта пастлаб айланиб учиб ўтган. 12 июньда Америка самолёти координатлари 16° 29' шимолий кенгликда ва 117° 29' шарқий узунликда бўлган пунктда ана шу кема устида бирнеча марта айланиб учиб ўтган.

2. 14 июньда Тайвань оролининг шарқи-жанубида координатлари 21° 16' шимолий кенгликда ва 121° 44' шарқий узунликда бўлган пунктда Американинг икки ҳарбий самолёти совет кемаси «Михаил Кутузов» устида бир соат мобайнида 60 метрдан тортиб 400 метргача баландликда айланиб учиб юрган.

3. 16 июньда соат 18 дан 57 минут ўтганида Тайвань оролининг шарқида координатлари 25° 00' шимолий кенгликда ва 123° 49' шарқий узунликда бўлган пунктда Америка самолёти совет кемаси «Кемерово» устида 30 метр баландликда айланиб учган.

4. 23 июньда соат 10 да Жанубий Хитой денгизида координатлари 8° 00' шимолий кенгликда ва 109° 14' шарқий узунликда бўлган пунктда Америка самолёти совет танкери «Ленинград» устида бирнеча марта пастдан айланиб учган. 24 июньда соат 11 дан 30 минут ўтганида Америка самолёти координатлари 11° 53' шимолий кенгликда ва 112° 58' шарқий узунликда бўлган пунктда ана шу кема устида 60 метр баландликда етти марта айланиб учган.

5. 24 июньда соат 5 дан 30 минут ўтганида Тайвань ороли районида координатлари 24° 30' шимолий кенгликда ва 127° 00' шарқий узунликда бўлган пунктда ва соат 10 дан 50 минут ўтганида координатлари 24° 48' шимолий кенгликда ва 127° 05' шарқий узунликда бўлган пунктда Америка самолёти совет танкери «Апшерон» устида бирнеча марта пастлаб учиб ўтган.

Америка ҳарбий самолётлари Узоқ Шарқ денгизларининг ва Тинч океанининг бошқа районларида ҳам совет савдо кемалари устидан шу тахлитда айланиб учмоқдалар.

Совет Ҳукумати Америка ҳарбий самолётларининг очиқ денгизда ва, жумладан, Тайвань ороли районида сузиб юрган совет савдо кемаларига нисбатан шундай ғайри-қонуний ҳаракатларига йўл қўйиб бўлмаслигига АҚШ Ҳукуматининг э'тиборини жалб этиб, Америка ҳарбий самолётларининг очиқ денгизда савдо кемаларининг сузиб юриш эркинлигини бузишларига хотима бериш учун АҚШ Ҳукуматининг зарур чоралар кўришини кутади.

Институт коллективининг оталик ёрдами

Тўқимачилик институтининг профессор-ўқитувчилар коллективи, ишчи ва хизматчилари Тошкент область, Мирзачўл районидаги Сталин номли колхозга кўпдан буён оталик қилмоқда. Коллектив колхозда дала ишларини уюштиришда, хўжалик асбоб-ускуналарини ремонтдан чиқаришда, бригада ва звеноларда оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда, дала шийпонларини жиҳозлашда колхоз правлениесига, партия ва комсомол ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқда, мўл ҳосил учун курашаётган колхозчиларга маданий хизмат кўрсатмоқда.

Институт коллективи кўклам дала ишлари бошланган вақтдан буён ўтган давр ичида кўпгина тадбирларни амалга оширди. Колхозчилар, механизаторлар ўртасида турли темаларда доклад, лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Институт кутубхонаси ташкил этган ва 263 номдаги ҳар турли адабиёт, журнал блан та'минланган кўчма кутубхона эса бирнеча ой мобайнида колхозчиларга маданий хизмат кўрсатди. Кутубхона ходимлари адабий кечалар, китобхонлар конференцияларини уюштирдилар, деворий газеталар чиқаришда колхозчиларга ёрдам кўрсатдилар.

Вундан ташқари колхоз устахонасини зарур детальлар, асбоблар блан бойитишга алоҳида э'тибор берилди. Шу мақсадда мазкур қишлоқ хўжалик артели устахонасига студентлар томонидан институт устахоналарида тайёрланган 10 та болға, 10 та кронциркуль, 10 дона нутромер, 20 дона гайка ключлари, 3 та циркуль, 15 та тиски ва бошқа пардозлаш асбоблари жўнатилди.

Коллектив колхозга оталик ёрдамини шу кунларда ҳам давом эттирмоқда. Институт партия ташкилотининг ташаббуси блан яқинда рассом И. Бондаренко ва фотограф М. Шкурин ўртоқлар колхозга бориб келдилар. Улар бу ерда 6 кун туриб, 14 та шиор ёздилар, бригадалар учун 15 та кўрсаткич доскалари тайёрладилар, колхоз деворий газетасининг навбатдаги сонини чиқардилар, пахта мўл ҳосили учун курашаётган ва шу йўлда фидокорона меҳнат қилаётган илғорлардан 51 кишининг расмини олиб, витрина ҳозирладилар. Бу ишлардан колхозчилар жуда мамнун бўлдилар.

Институт коллективи оталик ёрдамини янада кучайтирмоқда. Ҳозирги вақтда 15 студентнинг қиш учун ем-хашак тайёрлашда колхозчиларга бевосита ёрдам бераётганлиги, шунингдек бригадир ва звено бошлиқларининг институт устахоналари, лаборатория ва тўқимачилик цехларига экскурсияларини уюштиришга тайёрлик кўрилаётганлиги, колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг янги талабларини ўз вақтида қондириш тадбирлари белгиланаётганлиги бунинг яққол далилидир.

Ш. ТОҲИРОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Театр майдонида радио точкаси ўрнатилсин

Пойтахтимизнинг Театр майдони шаҳарнинг энг гўзал сайргоҳларидан бири бўлиб қолди. Бу ерда кеч пайтлари юзларча меҳнаткашлар роҳатланиб дам оладилар.

Куни кеча, кеч пайти бир группа ўртоқларимиз блан Театр майдонига келиб фонтан атрофида айланиб юрган эдик, узоқдан, «Искра» кинотеатри томонидан бўлса керак, радио орқали жуда ёқимли халқ куйлари эшитилиб турар эди. Музика овозлари келиб турган томонга борайлик десак бу ер қолиб кетаяпти, бормайлик десак, концерт қолиб кетаяпти. Нима қилишни билмай охири шу хатни ёзиб Тошкент шаҳар ижроия комитетидан Театр майдонига иккита радиоточка ўрнатишни илтимос қилишга қарор қилдик.

Бизнинг бу ташаббусимизни дам олувчиларнинг кўплари ма'қулладилар ва майдоннинг аллеяларини тезда тузатиб, асфальт ётқизишни тезлаштиришни ҳам сўраб қолдилар.

Г. ГАРИПОВА,
Ж. РАЗЗОҚОВ.

Ҳозирги ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, ғўза парваришини тинмай давом этдирайлик, пахтани машина блан теришга пухта тайёрланайлик!

Машина блан пахта теришга тайёргарликни ҳартарафлама кучайтириб, йиғим-теримни намунали ўтказиш учун курашайлик

Колхоз, совхоз ва МТС ходимларининг область кенгаши

Областимиз меҳнаткашлари олдида бу йил мамлакатга 500 минг тонна пахта беришдек муҳим ва фахрли вазифа турипти. Ана шу шарафли вазифани амалга ошириш учун область пахтакорлари ва механизаторлари август ойида ҳам ғўза парваришини янада кучайтирганлари ҳолда пахта йиғим-теримига ҳам намунали тайёргарлик кўриш учун курашмоқдалар. Бу йилги пахта йиғим-теримида айниқса механизаторлар ғоят катта роль ўйнайдилар, чунки пахта ҳосилининг қарийб ярми машиналар блан териб олиниши керак.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми пахта йиғим-теримида ўтган йил юз берган жиддий хато ва камчиликларни яққол кўрсатиш блан, пахтани машина блан теришнинг аҳамиятига етарли баҳо бермаслик каби зарарли кайфиятларга кескин зарба бериш кераклигини, пахта териш машиналари ремонтини тез кун ичида тамомлаб, пахтани йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш учун зарур бўлган барча моддий-техника воситаларини тахт қилиб қўйиш юзасидан тегишли чоралар кўришни талаб қилди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ана шу кўрсатмаси қандай бажарилаётгани ва пахтани машина блан теришга тайёргарликнинг бориши ўтган куни бўлиб ўтган колхоз, совхоз ва МТС ходимларининг область кенгашида кенг ва атрофлича муҳокама қилинди.

Кенгаш қатнашчилари область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Молчанов**нинг «1954 йил пахта ҳосилини машина блан теришга тайёргарликнинг бориши тўғрисида»ги докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Докладчи та'кидладики, пахтачиликни комплекс механизациялашни республика совхозлари 1955 йилда ва колхозлар 1958 йилда тугаллашлари ва шу асосда пахта ҳосилини анча оширишлари керак. Областьдаги машина-трактор станциялари ва совхозлар ҳозирги замон илғор техникаси ва уни бошқарувчи малакали механизатор кадрлар блан етарли даражада та'минланган, кўпчилик экин майдонлари яхлитлаштирилган бир пайтда пахтачиликни комплекс механизациялаш учун барча имкониятлар мавжуд.

Илғор МТС ва колхозларнинг тажрибалари шуни кўрсатдики, пахтани машина блан теришга жиддий э'тибор берилган жойларда бу соҳада яхши натижалар қўлга киритилмоқда. Ўртоқ Молчанов бу ҳақда кўплаб мисоллар келтиради. Масалан, Гулистон районидаги 3-нчи МТС ўтган йили 24 та пахта териш машинаси блан 1.304 гектар ердаги пахта ҳосилини териб берган. Бу ерда ҳарбир машина блан ўртача 38 тоннадан пахта териб олинган. Жумладан шу райондаги Свердлов номли колхозда бутун ҳосилнинг 37 проценти машиналар воситаси блан териб олинган. Шунингдек Пахта МТСининг механизаторлари ҳам Киров номли колхозда ҳосилнинг 40 процентини машина блан териб берганлар. «Малик» совхозида ҳам машина блан пахта териш муваффақиятли ўтказилган ва ҳоказо.

Энг яхши механик-ҳайдовчилар анча унумли ишладилар. «Малик» совхозининг механик ҳайдовчиси Бахтиев ва Пахта МТСининг механик-ҳайдовчиси Черних ўртоқлар шулар жумласидандир.

Броқ айрим партия, совет органлари, МТС, колхоз ва совхоз раҳбарларининг пахтани машина блан теришга етарли аҳамият бермасликлари натижасида пахта териш машиналарини кенг қўлланиш ҳанузгача оммавий тус олмаётир.

— Сўнгги йилларда, — деди докладчи, — МТС ва совхозларнинг пахта териш машиналари парки анча ўсганлигига қарамай, улардан пахта теришда фойдаланиш қониқарсиз аҳволда қолиб келмоқда. Ўртоқ Молчанов 1953 йилда машина блан пахта теришни қониқарсиз уюштирган Янгийўл ва Бекобод районларидаги 1 ва 2-нчи, Ховос районидаги 2-нчи, Верхне-волинск районидаги 1-нчи ва 2-нчи МТСларнинг раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Ўтган йили область бўйича машина блан пахта териш плани бор-йўғи 39,7 процент бажарилган.

Ўртоқ Молчанов машина паркининг 1953 йилдаги ишини таҳлил қилиш блан кўпгина машина-трактор станциялари, колхоз ва совхозлар машина блан пахта теришга тайёрланишда бу йил ҳам жиддий хатоларга йўл қўяётганликларини далиллар блан кўрсатди.

Пискент районидаги 1-нчи, Бўка районидаги 2-нчи ва Бекобод районидаги 3-нчи МТС зоналарига қарашли колхозларда ҳанузгача пахтаси машина блан териладиган участкалар ажратилиб чиқилмаган, машина блан пахта териш плани аниқланмаган, ғўза парвариши сусайтириб юборилган.

Бирқатор МТСлар пахта териш машиналари механик-ҳайдовчилари тайёрлаш курсларига юбориш учун курсант танлашни пайсалга солиб келмоқдалар.

Докладчи, Бекобод районидаги 3-нчи, шунингдек Оққўрғон, Верхне-волинск районларидаги 1 ва 2-нчи МТС раҳбарларини ҳам қаттиқ танқид остига олди. Бу МТСларда пахта териш машиналарини ремонт қилишга ҳанузгача киришилмаган. Пахта териш машиналарини ремонт қилиш ишлари область совхозларида ҳам яхши уюштирилмаган.

31 июльгача область бўйича пахта териш машиналарини ремонт қилиш 23 процент, кўсак тозаловчи машиналар ремонти 28,4 процент ва пуркагич-чанглагич машиналар ремонти 75,5 процент бажарилган, холос.

Шундан кейин ўртоқ Молчанов машина блан пахта теришга намунали тайёргарлик кўришга доир вазифаларга тўхталади. Партия, совет органлари, МТС ва совхозлар далачилик бригада ва звеноларида пахтаси машина блан териладиган участкаларни ўз вақтида ажратиб чиқишлари ҳамда ғўза баргларини тўкиш учун керак бўлган барча доривorларни тезда ташиб олишлари зарур. Айниқса малакали механизатор кадрлар тайёрлашга алоҳида э'тибор бериш керак.

Областьнинг кўпгина колхоз ва совхозларида ғўзанинг ривожланишдан жиддий равишда орқада қолаётганлиги ғўза парваришини август ойида ҳам давом эттиришни тақоза қилади. Ғўза август ойида суғориш блан тўғри боғлаб, камида яна бир маротаба тўла парвариш қилиниши шарт. Қолоқ участкалардаги ғўзаларга эса яна икки марта комплекс ишлов бериш, экиннинг аҳволига ва сизот сувларнинг даражасига қараб ғўзани 1,5—2 марта суғориш керак.

Ўртоқ Молчанов ўз докладининг охирида областьдаги барча колхоз, совхоз ва МТС коллективларини Шаҳрисабз районидаги 1-нчи МТС механизаторлари ва шу МТСдаги колхозларнинг бу йил пахта ҳосилининг 70 процентини машина блан йиғиб-териб олиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусига якдиллик блан қўшилишга чақиради.

Музокарага биринчи бўлиб чиққан Гулистон районидаги 3-нчи МТС директори ўртоқ **Книш** кенгаш қатнашчиларига МТС механизаторларининг машина блан пахта теришдаги ўтган йилги тажрибалари ҳақида батафсил сўзлаб берди. У машина блан пахта теришга тайёргарлик давридаги ишларга айниқса аҳамият бериш кераклигини уқдириб ўтди. Пахтаси машина блан териладиган участкаларни олдиндан ажратиш, уларга кириб борадиган йўлларни теккислаш керак. Ёввойи ўт босган далаларга машинани киритмаслик лозим. Ғўза баргларини тўкишга барвақт киришиш ғоят муҳимдир.

— Эндиликда колхозлар, — дейди ўртоқ Книш — пахта машина блан терилганда вақтни анча қисқартириш, меҳнат унумини ошириш, харажатларни камайтириш мумкин эканлигига иқрор бўлмоқдалар.

Шундан кейин у пахтаси машина блан териладиган участкаларни қўл блан териш каби ҳолларга эндиликда қат'иян хотима бериш кераклигини кўндаланг қилиб қўяди. Бу ҳол машиналар иш унумининг анча пасайишига сабаб бўлмоқда.

Сталин номидаги 17-нчи совхоз бош агрономи ўртоқ **Зокиров** ўз сўзида машина блан пахта теришга тайёргарликнинг бориши тўғрисида гапиради. Бу йил совхоз далаларида 102 та пахта териш машинаси ишлайди, буларнинг ярмидан кўпи ремонтдан чиқарилди. Қўшимча равишда 50 та механик-ҳайдовчи тайёрланади. 2400 гектар ернинг пахтаси машина блан териб олинади.

— Яқин кунлар ичида, — дейди ўртоқ Зокиров, — пахтаси машина блан териладиган участкаларни механик-ҳайдовчиларга бириктиб қўямиз.

«Малик» совхозида ўтган йили пахта майдонининг қарийб ярмидаги ҳосили машиналар блан териб олинди. Бу йил совхоз коллективи 1800 гектар ердаги пахта ҳосилини машина блан териб олиш мажбуриятини олди. Бу бутун майдоннинг 80 процентини ташкил қилади. Бу муҳим ва мас'улиятли ишга ҳозир қандай тайёргарликлар олиб борилаётгани ҳақида «Малик» совхозининг бош инженери ўртоқ **Мальцев** сўзлади.

Кўкламда, чигит экиб бўлиниши бланоқ пахтаси машина блан териладиган участкалар ажратилиб чиқилди. Бундай участкаларнинг яхлит ва текис бўлишига аҳамият берилди. Пахта териш ва кўсак тозалайдиган машиналарнинг кўпчилиги ремонтдан чиқарилди. Совхозда механизатор кадрлар етарли. Вазифа — бу йил ҳарбир машина блан 80 — 100 тонна пахта ҳосилини териб олишдан иборатдир.

Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг раиси ўртоқ **Турсунқулов** колхоз далаларида пахтаси машина блан териб олинадиган участкаларнинг тобора кўпаяётгани ҳақида гапиради. Агар 1952 йилда машина блан пахта териш плани бор-йўғи 3 процентни ташкил қилган бўлса, ўтган йили бу план 21 процентга етказилди.

— Биз, — деди ўртоқ Турсунқулов, — машиналардан моҳирлик блан фойдаланилганда ҳосилни қисқа вақт ичида йиғиб-териб олиш блан бирга, ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш мумкин эканлигига ҳам эндиликда тўла тушундик.

Кенгаш қатнашчилари «ЎзССР бешйиллиги» совхозининг илғор механик-ҳайдовчиси ўртоқ **Рибаков**нинг нутқини зўр қизиқиш блан тингладилар. Моҳир механизатор ҳозиргача 1115 гектар ердаги ғўзани сифатли парвариш қилди. У кенгаш минбарида туриб бу йил ўз машинаси блан камида 120 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олди ва Сталин номидаги 16-нчи совхоз механик ҳайдовчиларини социалистик мусобақага чақирди.

Янгийўл районидаги 1-нчи МТС нинг механик-ҳайдовчиси ўртоқ **Тиллаев** шу райондаги Ворошилов номли колхоз раҳбарларини қаттиқ танқид қилди.

Ўтган йили колхозда пахтани машина блан териш учун 60 гектар ер ажратилган эди. Броқ колхоз раҳбарлари бу ерларни тайёрлашга ўтакетган мас'улиятсизлик блан қарадилар. Фақат 15 гектар ердаги ғўзанинг барги тўктирилди, холос. Ғўзалар ёввойи ўтлардан тозаланмаганлиги устига машиналарнинг бурилиши учун шароит йўқ эди.

— Мана буларнинг ҳаммаси, — деди ўртоқ Тиллаев, — машина блан пахта теришга жуда катта халақит берди.

Ўртоқ Тиллаев ўз сўзининг охирида машина блан пахта теришга тайёргарликни кучайтириш юзасидан колхоз раҳбарлари олдига жиддий талаблар қўйди ва бу йил машина блан 120 тонна пахта териб беришга ва'да берди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ферштат** дедики, кузги-қишки ремонт даврида область, МТС ва совхозларида пахта териш машиналарининг фақат бир қисмигина ремонтдан чиқарилди, холос. У областьнинг кўпгина МТСлари пахта териш машиналари техникаси ремонтини уддалайолмаётганликларини, у ерларда меҳнат ёмон уюштирилганлигини, ремонтнинг сифати жуда паст эканлигини та'кидлаб ўтади. Бунга Пахта МТСи ва Янгийўл районидаги 1 МТСни мисол қилиб кўрсатади.

Шундан кейин ўртоқ Ферштат пахта териш машиналари ремонтини узель методи блан уюштирган ва яхши натижаларга эришган Ўртасарой районидаги 1 МТСнинг бу соҳадаги тажрибалари ҳақида сўзлайди.

Ўртоқ Ферштат ўтган йилги ишларни таҳлил қилар экан, пахтаси аввал қўл блан терилган участкаларга кейин машинани солиш каби хунук ҳолларга хотима бериш кераклигини та'кидлаб ўтади.

Айрим ходимлар орасида гўё пахта териш машиналари паст ҳосилли участкалардагина ишлайолади деган ғоят зарарли «назария» ҳукм сурмоқда. Бу мутлақо хато. Тажриба шуни яққол кўрсатдики, бунга қарама-қарши ўлароқ машиналаримиз юқори ҳосилли участкаларда жуда яхши ва унумли ишлаяптилар. Шу блан бирга айрим механизаторларимиз орасида сон орқасидан қувиб, териминг сифати учун курашмаслик каби ярамас ҳоллар рўй бермоқда. Бунга ҳам қат'ий чек қўйиш лозим.

Кенгашда Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг раиси ўртоқ **С. Назаров** сўзга чиқиб, пахтани машина блан теришда правление томонидан йўл қўйилган ўтган йилги хатоларни тан олди. У дедики, бу йил колхозда 1000 гектар ернинг пахтаси машина блан териб олинади. Ҳозир колхоз далаларида пахтани машина блан теришга катта тайёргарликлар олиб борилмоқда.

— Колхозимиз бўйича, — деди ўртоқ Назаров ўз сўзининг охирида, — пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунига тўла бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

Музокараларда Ўртасарой район партия комитетининг секретари **Юнусов**, СоюзНИХИ илмий ходими **Попов** ўртоқлар ҳам қатнашдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ **У. Юсупов** ва область партия комитетининг секретари ўртоқ **О. Алимов** нутқ сўзладилар.

Кенгаш қатнашчилари областьдаги пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва саноат корхоналари раҳбарлари номидан 1954 йилда машина блан пахта теришга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Чиноз МТСи ғўза қатор ораларини ишлаш планини бажарди

Чиноз районидаги машина-трактор станциясининг механизаторлари минггектарчилар ҳаракатини кенгайтириб социалистик мусобақа натижаларини а'ло кўрсаткичлар блан якунладилар.

МТС 25 июльгача колхоз далаларида 59600 гектар ўрнига 60260 гектар ердаги ғўза қатор ораларини культивация қилиб, планни 102 процент бажарди. Ўртасаройли илғор универсалчилар ташаббусига қўшилган ўртоқ Холиқов бошлиқ 1-нчи трактор бригадасининг механизаторлари райондаги «XIX партс'езд» колхозида ишлаб, 3206 гектар ўрнига 3970 гектар ердаги ғўзага ишлов берди ва июль ойи топшириғини 124 процент бажарди.

Ғўза қатор ораларига намунали ишлов беришда Йўлдошев бошлиқ бригада механизаторлари блан мусобақалашаётган ўртоқ Алиев бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари 4346 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб, планни 142 процент бажарди. Шунингдек Сталин номли, М. Горький номли колхозларда хизмат қилаётган Холматов, Шейко ва Валиуллин ўртоқлар бошлиқ трактор бригадалари ғўза қатор ораларини ишлашда яхши натижаларни қўлга киритдилар.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларидан илҳомланган МТС механизаторлари иш сур'атини яна тезлатиб юбордилар. Улар Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақага якдиллик блан қўшилиб, пахта териш машинаси блан ўзлари хизмат қилаётган колхозларнинг 60—70 процент пахтасини машина блан териб бериш юзасидан мажбурият олдилар.

А. АЛИМОВ.

Ғўза парвариши тез сур'атлар блан давом этдирилмоқда

ЧУҚУРСОЙ. (ЎзТАГ). Калинин районидаги Молотов номли қишлоқ хўжалик артелининг а'золари минг гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта ҳосили олиш учун астойдил курашмоқдалар. Колхозчилар ҳосил тўплаш ойлигини муваффақиятли ўтказдилар. Июль ойида ғўзалар икки марта комплекс равишда парваришдан чиқарилди. Ғўзалар ривожланишдан нечикаётган участкаларда қўшимча равишда озиқлантириш ўтказилди. Натижада қарийб 150 гектар майдондаги ғўзалар яхши ривожланиб ўсиб кетди.

Ҳозирги вақтда барча бригадаларда ғўза парвариши илгаригидек тез сур'атлар блан давом этдирилмоқда. Ғўзалар биринчи марта чеканка қилинди. Илғор звеноларда ғўзани иккинчи марта чеканка қилиш ишлари қизғин бораётир. Кўп колхозчилар бу агротехника тадбирини бажаришда топшириқни ошириб бажармоқдалар. Бешинчи бригадада комсомол а'золаридан М. Эргашева, З. Ашрапова, Х. Файзиева ва бошқаларнинг ҳарқайсиси кунига нормада белгиланган 0,5 гектар ўрнига 0,8 гектар ердаги ғўзани чеканка қилмоқдалар.

Ҳамма бригадаларнинг далаларидаги ғўзалар яхши ҳосил тўпламоқда.

Зараркунандалар тезда йўқотилиши керак

Сирдар'ё районидаги Каганович номли колхознинг 500 гектар ердаги ғўзаси яхши парвариш туфайли серҳосил бўлиб ўсаётир. Броқ колхозда зарарли ҳашаротларга қарши курашга э'тибор қилинмаётир. Масалан, колхознинг Бўрибоев, Раҳимов, Раҳимбобоевлар бошлиқ бригадаларида ғўзада кўсак қурти авж олмоқда. Бу бригадаларнинг Пардаев, Алиев, Рўзиқуловлар бошлиқ звеноларида ўргумчаккана, 1, 2, 4, 7 бригадаларда шира кўпайиб кетаётир. Аммо бу зараркунандаларга қарши қат'ий кураш уюштирилмаган.

МТС томонидан юборилган ОДН машинаси кўп вақт бекор туради. Унинг бошқарувчиси ўртоқ Перцов ҳар куни 2 — 3 гектар ерни айланиб чиқиш блан кифояланади, холос. У, бутун июль ойи ичида фақат 45 гектар ерни дорилаб чиқди. Ҳолбуки, колхознинг қарийб 50 процент ғўзасини зараркунанда босган.

Колхозда дорилаш учун керак бўлган кўп аппаратлардан битта ҳам йўқ.

1-нчи МТСнинг колхоздаги агрономи Носиров зараркунандаларга қарши курашишга э'тибор бермаётир. Аксинча у, ҳозирги пайтда ширанинг зарари бўлмайди, деб ўзини ҳам, бошқаларни ҳам юпатмоқчи бўлди. Бунга МТС раҳбарлари ҳам бепарво қараётирлар.

Колхозда чигит 60 сантиметрли қатор ораларга экилган. ОДНнинг ҳозирги ҳолида ишлатиш мумкин эмас. Аммо МТС машинани янги шароитга мослаштирмаган. Натижада ҳозир, зараркунандаларга қарши кураш воситаларини қандай ишлатишни ҳечким билмайди. Айни вақтда ўсимликни самолёт блан дорилаш лозим. Лекин бунинг учун ҳечқандай тайёрлик кўрилмаган.

Ма'лумки, ғўза қатор оралари тор бўлиб, ҳозир ОДН ишлай олмаса, эртаиндин пахтаси машина блан териладиган ерлардаги ғўза баргини тўкишда ҳам шу қийинчиликка дуч келинади. Демак ҳозир ОДН ёрдамида зараркунанда тушган ерларни дорилаш блан бирга самолётдан фойдаланиш тадбирини ҳам кўриш керак. Акс ҳолда пахта ҳосили камаяди, пахтани машина блан териш плани бажарилмайди.

Зараркунандалар фақат Каганович номли колхозда эмас, балки бошқа колхозларда ҳам бор. Уни тезда йўқотиш учун барча тадбирларни кўриш керак. Сирдар'ё район партия ва совет ташкилотлари, МТС ва колхоз раҳбарлари зараркунандаларга қарши кескин курашни уюштиришлари керак.

Ж. ҲАКИМОВ.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакциямизга келган хатларнинг бирида Тошкент область Чиноз районидаги «Бирлик коммуна» сельпосида, Сталин номли ва «Қизил Октябрь» колхозларида ўрнатилган газета витриналарига э'тибор берилмаётганлиги ва уларга 8—10 кунлаб газеталар қўйилмаслиги кўрсатилган эди. Бу хат фактларни аниқлаш ва тегишли чора кўриш учун редакция томонидан Чиноз район партия комитетига юборилган эди.

Чиноз район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири ўртоқ Мақсудовнинг редакциямизга хабар қилишича, текшириш натижасида хатда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Газета витриналарини яхшилаш тадбирлари кўрилди.

Дин — тараққиёт душмани

Совет халқини социалистик идеология руҳида, коммунизм ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш — мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишининг муҳим шартларидан биридир.

Г. М. Маленков КПСС XIX с'ездига қилган ҳисобот докладида идеология ишининг ҳозирги даврдаги биринчи даражали аҳамиятини кўрсатиб, бундай деган эди: «Биз шуни ҳамиша эсда тутмоғимиз керакки, социалистик идеологиянинг та'сирини ҳарқандай бўшаштириш буржуа идеологиясининг та'сирини кучайтириш демакдир».

Ўтмиш буржуа жамиятидан қолган энг яшовчан ва зарарли сарқитлардан бири диний хурофотлардир. Диний сарқитлар айрим кишиларимиз онгини ҳали ҳам заҳарлаб, уларнинг коммунизм қурилишидаги актив фаолиятига жиддий путур етказмоқда.

Броқ шундай бўлишига қарамай, афсуски, айрим кишиларимиз, Коммунистик партия динга бўлган ўз муносабатини ўзгартган, дин эндиликда катта хавф туғдирмайди, коммунизм қурилиши ишига путур етказмайди, у ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади, деб марксизм-ленинизмга мутлақо хилоф фикр юритадилар. Шуларни ҳисобга олган ҳолда биз Коммунистик партия ва Совет давлатининг динга бўлган ҳақиқий муносабатини кадрларимизга, партияли, партиясиз барча ходимларимизга, бутун халққа чуқур тушунтиришимиз зарур. Совет Иттифоқида давлат черковдан ва черков мактабдан ажратилган бўлиб, СССР Конституцияси мамлакатимиз гражданларини ҳақиқий виждон эркинлиги блан та'минлаган. Конституциямизнинг 124 моддасида бундай дейилади: «Ҳамма гражданлар диний э'тиқодларни эркин суратда ўташга ва динга қарши эркин суратда тарғибот юргузишга ҳақлидирлар».

Броқ виждон эркинлиги деган сўздан диний назарларни ёйиш эркинлигини тушуниш ярамайди. Илмий-атеистик пропагандани систематик равишда олиб бориш—барча партия, комсомол, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларимизнинг ҳозир ҳам энг асосий вазифаларидан биридир.

Дин оммани ма'навий асоратга солиш формаларидан бири сифатида ишчилар синфининг душманлари қўлида энг қулай қурол бўлиб хизмат қилиб келди ва хизмат қилмоқда.

Ҳозирги вақтда Туркия ва Покистон реакционерларининг ислом дини э'тиқодлари асосида чирик панисломизм идеясини зўр бериб тарғиб қилаётганлиги, америкали империалистларнинг йўлйўриқларига амал қилиб, ягона мусулмон давлати — «исломистон» давлати тузишдек ўтакетган реакцион космополитик ғояларни зўр бериб ёйишга урунаётганлиги Коммунистик партиямиз томонидан диний ан'аналарга қарши узлуксиз олиб борилаётган курашнинг зўр идеологик ва сиёсий аҳамиятини яна ҳам чуқурроқ очиб беради. Бинобарин, дин сарқитларига қарши идеологик кураш ўзининг ўткир сиёсий аҳамияти блан ҳам жуда муҳимдир.

Динга қарши муваффақият блан кураш олиб бориш учун унинг келиб чиқиш ва ривожланиш тарихини аниқлаш зарурдир.

Марксизм-ленинизм тарихий процессни материалистик тушуниш асосида жамият ма'навий ҳаётини вужудга келтирадиган ва уни шакллантирадиган манба' кишиларнинг моддий ҳаёт шароитлари эканлигини исбот қилиб берди. Моддий ҳаётнинг ишлабчиқариш усули умуман ижтимоий, сиёсий ва ма'навий ҳаётни белгилайди. Кишиларнинг онги уларнинг борлигини белгиламайди, балки, аксинча, уларнинг ижтимоий борлиғи уларнинг онгини белгилайди. Ижтимоий тараққиётнинг дастлабки босқичларида ишлабчиқариш кучлари жуда паст даражада ривожланган бўлиб, ибтидоий жамият кишилари ўзларининг ҳали такомиллашиб етмаган ишлабчиқариш қуроллари блан табиатнинг стихияли кучларига қарши курашда ожизлик қилар эдилар. Кишиларнинг табиат кучлари қаршисидаги ана шу ожизлиги кишилар ва уларни ўраб олган бутун нарсаларни ўз қудратига бўйин сундирган қандайдир бир илоҳий кучнинг мавжудлиги ҳақидаги дастлабки фикрни туғдирди.

Қуёш тутилиши, ер қимирлаши, момоқалдироқ бўлиб, чақмоқ чақиши, касаллик, одамнинг ва ҳайвонларнинг ўлими каби ҳодисаларнинг сабабини ибтидоий жамият кишилари қандайдир бир сирли кучнинг та'сиридан деб билар эдилар. У даврда кишилар, табиатнинг стихияли кучларини бартараф қилиб бўлмайди, деб ўйлардилар. Шундай қилиб, ибтидоий жамият кишиларининг тасаввурича дун'ё иккига: ма'навий, сирли, идеал дун'ёга ва реаль, моддий дун'ёга ажралади. Ма'навий дун'ё, уларнинг тасаввурича, реаль, моддий дун'ёдан аввал мавжуд бўлган. Қадимий боболаримизнинг дун'ёни яратган худо ҳақидаги турлича содда тушунчаларининг манбаи ҳам ана шундадир. Марксча философик материализмнинг та'лим беришича, дун'ё ўзининг моддий асосига кўра бир бутундир, у ҳечким томонидан яратилмаган, абадий ривожланаётган материядир, у шундай бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Марксизм-ленинизм диннинг «илоҳий» йўл блан келиб чиққанлиги тўғрисидаги, «диний ҳиссиётнинг туғма» эканлиги тўғрисидаги диний «та'лимотлар»нинг қалбакилигини фош қилиб келди ва диннинг ҳардоим мавжуд бўлиб келмаганлигини исботлаб берди. Дин кишилик жамияти тараққиётининг ма'лум бир босқичида вужудга келган бўлиб, жамият тараққиёти давомида заифлашиб боради ва тамоман йўқ бўлиб кетади.

Ҳарқандай дин кишиларнинг кундалик ҳаётида ҳукмронлик қиладиган ташқи кучларнинг, табиат кучларининг инсон онгида хаёлий, ғайритабиий шаклда акс этишидан бошқа нарса эмас.

Агар дин дастлаб табиатнинг стихияли кучлари олдида инсон ожизлигининг маҳсули сифатида пайдо бўлган бўлса, давр ўтиши блан табиат кучлари қаторига кишилар тасаввурига сирли бўлиб кўринган жамият кучлари ҳам қўшилди.

Жамиятда ишлабчиқариш кучлари тараққиётининг ма'лум босқичида меҳнат тақсимоти асосида хусусий мулкчилик юзага келди. Хусусий мулкчилик пайдо бўлиши блан жамият ўзаро қарама-қарши синфларга ажралиб кетди, давлат юзага келди. Шундан кейин уруғчилик ва қабилачилик худолари ўрнига ўз та'сирини бутун-бутун давлатларга ўтказадиган яна ҳам қудратлироқ худолар майдонга келди.

Антогонистик синфлар пайдо бўлган шу даврдан бошлаб ижтимоий ҳаёт тарихи мазлумлар ва золимлар ўртасидаги синфий кураш тарихи бўлиб қолди. Мазлумларни абадий қулликда сақлаш учун эксплуататор синфлар ма'навий зулмнинг энг нозик шакли бўлган динга мурожаат қилдилар.

Жаҳон пролетариатининг буюк устозлари Маркс ва Энгельс инсониятни капитализм қуллигидан озод қилиш ишига, порлоқ коммунистик жамият қуриш, халқларни чинакам бахтли ҳаёт йўлига олиб чиқиш ишига ўзларининг бутун ҳаётларини бағишлаб, меҳнаткашларни ма'навий эзиш формаларидан бири бўлган динга қарши қаттиқ кураш олиб бордилар.

Эксплуататорлар синфи диний урф-одатларни кенг равишда қўллаб-қувватлаб келдилар, жуда катта маблағ сарфлаб, динни пропаганда қилиш аппаратлари яратдилар ҳамда черков ва масжидлардан меҳнаткашларни ма'навий асоратга солишда қурол сифатида фойдаландилар. АҚШ, Англия ва бошқа империалистик мамлакатлардаги ҳукмрон синфлар демократия ҳақида, виждон эркинлиги ҳақида оғиз кўпиртириб гапираётган бўлсалар ҳам, аслида ҳарқандай эркин фикрни бўғмоқдалар, материалистик, илмий дун'ёқарашни пропаганда қилишга қарши қаттиқ полиция чоралари кўрмоқдалар. Империалистик мамлакатларда реакцион, идеалистик ва диний жаҳолатпарастлик зўр бериб тарғиб қилинмоқда. Философиядаги турли идеалистик мактабчалар — прогматизм, персонализм, неореализм ва шунга ўхшаш кўпгина реакцион философик оқимлар буржуа интеллигенцияси онгини янада қаттиқроқ заҳарлашга интилмоқда.

Меҳнаткашларни капитализм зулмидан озод қилиш учун аввало эксплуататор синфларни тугатмоқ зарур. Эксплуататор синфлар тугатилиши блан диннинг ҳам социал негизлари тугатилади.

Социализм ғалабаси амалга оширилган ва эксплуататор синфлар тамомила тугатилган бизнинг мамлакатимизда ижтимоий тараққиётнинг об'ектив қонунларини тушуниш асосида атеизмнинг жуда ҳам ўсганлигини ҳамда меҳнаткашларнинг диндан жуда кўп даражада халос бўлганликларини кўрамиз.

Ислом дини ўз итоаткор кишиларига «у дун'ёда» катта нози-не'мат ва бахт-саодат ва'да қилади. Захмат чекиш, бу дун'ёнинг барча орзу-ҳавасларидан воз кечиш, фақирлик ва муҳтожликка чидаш ислом дини та'лимотига мувофиқ «у дун'ёдаги» абадий бахт-саодатга олиб борадиган бирдан-бир йўлдир.

Ислом дини асорат ва зулмни абадийлаштиради, кишиларнинг бой ва камбағал бўлиб яшашлари «илоҳият» томонидан белгиланган, деб та'лим беради.

Эрамизнинг VII асри бошларида араб қабилалари бирлашган ва феодаль муносабатларнинг дастлабки формалари юзага келаётган даврда пайдо бўлган ислом дини мавжуд социал зулмни акс эттирди ҳамда феодаллар ва савдогарларнинг манфаатларини муҳофаза қилди.

Ислом динининг фақат «у дун'ёдаги» ҳаёт тўғрисида ўйлашга, бу дун'ёдаги барча фаолиятни ўз «жони»ни гуноҳлардан халос этишга қаратишга да'ват этиши илмий дун'ёқарашга мутлақо қарама-қаршидир, совет идеологияси ва ахлоқига тубдан зиддир. «У дун'ёдаги» ҳаётга ишониш совет кишиларини ғоягий ожизликка олиб келади, уларни ишончсизлик туйғуси блан заҳарлайди, коммунизм учун курашга бўлган иродасини ўтмаслаштиради.

Ижтимоий тараққиётнинг ҳал қилувчи фактори ҳамда жамиятдаги барча моддий ва ма'навий бойлиқларни барпо этган меҳнат ислом дини томонидан «худонинг ла'нати», гуноҳлари учун одамларга бериладиган жазо деб уқдирилади.

Капитализм шароитида хўрлик ва кулфат иши бўлган меҳнат бизнинг социалистик Ватанимизда виждон ва шараф, мардлик ва қаҳрамонлик иши бўлиб қолди. Меҳнат совет халқи эришган буюк моддий ва маданий бойлиқларнинг битмас-туганмас манбаидир.

Барча диний та'лимотлар фан ва ма'рифатга қарши зўр душманчилик руҳи блан суғорилгандир. «Муқаддас» китоблар: «бу дун'ёнинг донолиги худо олдидаги ақлсизликдир», «билимни кўпайтирган киши қайғу-аламни ҳам ортдиради» деб та'лим беради. Кишилик жамияти тарихи давомида дин та'лимотчилари жуда зарарли ва бачкана дун'ёқарашни кенг тарғиб қилиб, фан ва инсон ақли ютуқларини қаттиқ қувғин остига олиб келдилар. Масалан, дун'ёнинг чексиз ва моддий эканлигини та'кидлаган Жордано Бруно 1600 йилда руҳонийлар томонидан ўтда куйдирилди. Шунингдек ернинг қуёш атрофида айланишини, диний сафсаталарга қарши ўлароқ, илмий тарзда тасдиқлаган Галилей ҳам гуноҳкор сифатида инквизация судига берилди. Улуғ ўзбек олими Улуғбек ўзининг астрономик текширишлар олиб боргани учун реакцион диндорлар томонидан ҳалоқ қилинди. Дин инсон жоҳиллигини тақводорлик ва шуҳрат даражасига кўтарди.

Дин киши соғлом ақлини заҳарлайди, унинг дун'ёни билиш йўлидаги ҳарқандай ҳаракатларига тўсқинлик қилади.

Маданият, фан, сан'ат ва техника мислсиз даражада ривожланган бизнинг мамлакатимизда дин э'тиқодчилари меҳнаткашлар онгига дун'ёни билиш мумкин эмас, дун'ёни билиш гуноҳ ишдир, деган зарарли фикрларни сингдиришга уринмоқдалар.

Марксизм-ленинизм, фан қонунлари об'ективдир, деб ўргатади, улар кишиларнинг ирода ва онгига боғлиқ бўлмаса ҳам, одамлар бу қонунларни очишлари, билишлари, жамият манфаатлари йўлида улардан фойдаланишлари мумкин.

Ҳарбир дин бошқа диний этиқоддаги кишига нафрат блан қарашга ўргатади.

Ислом дини одамларни иккига: «диндор» ва «динсиз»ларга ажратади. «Динсиз»лар кофирлар ва душманлар тоифасига киради, уларга қарши ғазавот уруши олиб бориш керак, деб та'лим беради.

Ислом динининг бу ёвуз назариялари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси натижасида мамлакатимизда вужудга келган халқлар дўстлиги идеясига тамоман зиддир.

Исломнинг хотин-қизларга нисбатан тутган йўли ниҳоятда жирканч ва ҳақоратлидир. Ислом догмаси бўйича хотин «ўз эрининг қули» бўлиши керак. Ислом ўз э'тиқодчиларини хотин-қизларнинг юзини паранжи, чачвон, чодир блан беркитишга зўр бериб да'ват қилади.

Улуғ Октябрь Социалистик революцияси туфайли қўлга киритилган муҳим ютуқлардан бири шуки, бизнинг мамлакатимизда хотин-қизлар чинакам озодликка эришдилар, улар социалистик хўжаликнинг барча соҳаларида, партия, давлат, маданият ва жамоат ишларида эркаклар блан бир қаторда актив қатнашмоқдалар.

Совет халқининг раҳбар ва етакчи кучи — Коммунистик партия динга қарши илмий-атеистик пропаганда олиб бормоқда ва олиб боради, партиямиз динга нисбатан бетараф бўлиб қолаолмайди. У жоҳилликка, диний урф-одатларга қарши халқнинг ма'рифатли бўлиши йўлида, илғор совет фанини ҳартарафлама тараққий этдириш йўлида сабот блан курашмоқда.

Қ. ЕРЗИН,
философия фанлари кандидати.

Островский номли пионерлар саройи Бурчмуллада ёш туристлар лагерини ташкил қилди. **Суратда: Лагерьда дам** олучилардан **Насиба Шоюсупова** ва **Ақида Хошимовалар** Кўксув сойи соҳилида гербарий тўпламоқдалар (Чапда). Тошкентли пионерлардан **Абдувоҳид Ортиқов, Риҳси Авазов** ва **Асад Абдуллаевлар** Оққовоқ сувида балиқ овламоқдалар.

Л. Сельский фотоси.

П О Х О Д Д А

(Сайёҳнинг ёндафтаридан)

Белинский номидаги Тошкент кечки педагогика институтининг бир группа студентлари география картасини кўздан кечирабошладилар. Туристлар группасининг бошлиғи, география фанлари кандидати Амин Хисамов студентлар блан ўзлари борадиган ердаги дарьёлар, тоғлар ва пасттекисликлар ҳақида қизғин суҳбат ўтказарди.

— Барражгача поезд блан, Бурчмуллагача эса машинада бориб, у ерда тунаймиз. Сўнгра Терс, Чотқол дарьёларидан ўтгандан кейин 200 километр йўл юришимиз керак, — деди Хисамов суҳбат охирида.

— Йўлимизда баланд тоғлар ҳам борми? — мурожаат қилди Салима Солихова.

—Мана бу тоғ, — деди аспирант Акмал Мирхабибов, — девордаги картадан бир сарғич жойни кўрсатиб,— Чапчама тоғи дейилади. Унинг баландлиги 3 минг метр.

...Поездда кетмоқдамиз. Темир йўл ёқасидаги кўмкўк пахтазор, ҳосили кўплигидан шохлари эгилган олма ва турли дарахтлар кўз олдимиздан худди кино лентасидек ўтиб турипти. Биз Тошкентдан анча узоқлашдик. Поезд социалистик Чирчиқ шаҳрига яқинлашганда заводларнинг баланд трубалари, кўпқаватли ва ҳашаматли бинолар кўзга ташланабошлади.

Мана, Чирчиқ электрохимия комбинатининг ёнидан ўтаётибмиз. Химиклар жонажон Ватанимиз пахтакорларига кўплаб минерал ўғит ишлаб чиқариш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар. «Чирчикстрой» станциясига етканимизда, вагонларга ортилган минглараа НКУ—2,8 каби қишлоқ хўжалик машиналарини кўрдик. Машиналарга «Чирчиксельмаш» деб ёзиб қўйилган. Бу машиналар республикамиз ва қардош республика пахтакорларига жўнатилмоқда.

Поезд Барражга бориб етди. Биз бу ерда турганимизда атрофимиздаги ямяшил баланд тоғлар жуда ҳам яқиндек кўринарди... Ҳаммамиз машинага ўтирдик, машина Чирчиқ дарьёси ёқасидаги кенг йўлдан бориб, Юсуфхона деган жойда тўхтади. Шофер буғи пориллаб чиқаётган радиаторга баландликдан тушаётган шишадек тиниқ сувдан қуйди. Шу он машина моторининг гувуллаган товуши экскурсант-туристларнинг айтаётган қувноқ ашуласига жўр бўлабошлади.

... Бурчмулла қишлоғига кеч етдик. Шундай бўлса ҳам бизни қишлоқ аҳолиси жуда яхши кутиб олди. Тунаб, дам олдик.

Эрталаб турли коллекциялар тўплашга киришдик. Тоғнинг баланд чўққисига чиқиб кетаётганимизда бизни ўзимизга таниш кишининг овози тўхтатди.

— Бўй ва эн томонидаги лентага ўхшаган чизиққа қараганда бу тошни мармарнинг ўзи деса бўлади, — деди Салима қўлидаги тошни ҳаммага кўрсатиб. Амин Хисамов Салиманинг гапини тасдиқлади. Шундай қилиб коллекциялар йиғиш блан шуғулланиб, кеч бўлганини ҳам билмай қолибмиз. Навбатчилар жой ҳозирлаб, дарҳол гулхан ёқдилар. Овқатланаётганимизда осмонда ҳисобсиз юлдузлар чарақлар эди. Тоғнинг майин шаббодаси ҳузур бахш этарди.

... Атрофимиздаги дарахтларда сайраётган қушларнинг ёқимли овози бизни уйқудан уйғотди. Ҳаммамиз қатор тизилишиб зарядка ўтказишга киришдик. Нонуштадан сўнг яна асосий ишимизни бошладик.

Походнинг ҳар бир куни бизда ажойиб таассурот қолдирди ва турли янгиликлар топиш блан ўтаберди. Тянь-Шань тоғининг ғарбий қисмига қилган сафаримиз айниқса қизиқарли бўлди. Биз бу ерда какликни, қуёшнинг иссиқ нурида эриниб чопаётган бўрсиқни, кенг тоғ бағрида ўтлаб юрган бир гала кийикларни учратдик. Цейлон ва Индонезия мамлакатларидагина учрайдиган чиройли, кичкина кушча — «Жаннат пашшақоқар»лари дарахтларда эркин учишиб юришипти.

Қаршимиздаги баланд тоғ бағрида кўмкўк бўлиб ўсиб турган арча тоғ чўққисига етиб қолганимизни билдирарди. Арча тагида ўтириб дам олдик ва бироз юриб тоғ чўққисига етганимизда қизариб турган қор диққатимизни ўзига жалб этди.

— Бу ерга биров келган бўлса керак. Қорнинг устига қизил бўёқ тўкилипти,— деди Адҳам Ҳамдамов раҳбарга мурожаат қилиб.

— Бу жуда қизиқ воқиа, — гапирабошлади Амин Хисамов, — табиатнинг ўзгариши блан қорнинг устида ҳам жуда майда ва кўп миқдорда ўсимлик ўсиши яқиндагина аниқланди. Баланд тоғлар тепасида туриб қолган қор устида ўсадиган майда ўсимликлар сферелла деб аталади. Буни илгари хаёлий, тарихда бўлмайдиган ҳодиса деб юрган кишилар бўлган. Броқ Леонид Иванович Леонов 1932 йили сферелла устида бирқанча текшириш ишлари ўтказди. Унинг айтишича, сферелла фақат шу ердагина эмас, балки Шимолий Қутб кенгликларида ҳам ўсади.

... Поход кунлари қизиқарли ўтди. Туристлар баданларини қуёш нурида чиниқтирдилар, яхши дам олдилар, олган назарий билимларини практика блан мустаҳкамладилар. Биргалик, ҳамкорлик ижодий натижалар бериб, институт учун кўпгина фойдали гербарий ва коллекциялар йиғилди. Туристлар ўз таассуротларини барча студентларга ҳикоя қилиб беражакларини айтдилар. Уларнинг ҳаммаси ҳам туризм — дам олишнинг энг фойдали тури эканлигига ишонч ҳосил қилдилар.

... Поезд Тошкентга қараб тез юриб келарди.

Л. СЕЛЬСКИЙ,
СССР спорт мастери.

Бир айиқ ҳақида

(Масал)

Ёзнинг авжи ҳароратли, дим чоғи,
Кенг ўрмоннинг ғоят гўзал қучоғи.
Бутун қушлар ўз базми-ла бўлиб банд,
Қўшиқ айтиб, яшар эди шод, хурсанд.
Олмахонлар дарахт кезиб ўйнайди;
Қуёнчалар майса кемтиб қувнайди.

Лекин ёлғиз — семизликда нақ биққа —
Қўнғир айиқ чидайёлмай иссиққа
Шошиб-пишиб, қурди нобоп ҳавоза,
Бу ҳол бўлди ўрмон бўйлаб овоза.
Тулки, Қуён ҳавозони ниҳоят
Кўриш учун келди, қилиб зиёрат.
Айиқ, улар келганлигин кўрди-ю,
Ирғиб туриб, қўл пахсалаб деди у:
— Ҳой дўстларим, қалай бўпти ҳавозам.
Меҳрим қўйиб ишладим-да, тозаям!
Тулки шунда деди кулиб, талтайиб:
— Эй Айиқжон, ҳавозангда йўқ айиб;
— Яша дўстим, бердинг ҳақиқий баҳо,
Ба'зибирлар бунда янглишар гоҳо.
Қани ошна, сен ҳам бир қара бундоқ,
Деганди Айиқбой қуёнга шучоқ
— Менимча, ҳавозанг жуда омонат,
Қайтадан қурмасанг зойидир меҳнат.
Бу сўзга Айиқбой тутоқиб чунон:
— Бор, жўна бу ердан, бетамиз Қуён!! —
Деди ва даҳшат-ла пишқириб, «увв»лаб,
Қуённи ғазаб-ла жўнатди қувлаб.
Айиқнинг фе'лидан Тулки ҳам шуон
Хавфланиб жўнади дум қисиб чаққон.
Бир... куни тўсатдан турди зўр шамол;
— Айиқбой ётарди ухлаб бемалол —
Дарахтлар уришиб, адрлар чангиб,
Ба'зибир қушчалар қолдилар гангиб
Шу дамда ҳавоза тебраниб бироз,

Қулади қарсиллаб, чиқариб овоз.
Айиқбой инграйди — оёғи синган,
Беллари эзилиб, кўзлари тинган...

* * *

Халқ мақоли, буни бил:
Ҳарбир ишни пухта қил!

Ямин ҚУРБОНОВ.
Рассом Н. МЕЛАМЕД.

РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУХАРЕСТ, 3 август. (ТАСС). Кеча Румминия ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Румминия ишчи партиясининг 1954 йил 30 октябрьда чақириладиган II съездининг қуйидаги кун тартибини қабул қилди.

1. Румминия ишчи партияси МКнинг ҳисобот доклади.

2. Румминия ишчи партияси Марказий ревизия комиссиясининг доклади.

3. Яқин 2 — 3 йил ичида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида директивалар.

4. Румминия ишчи партиясининг уставини ўзгартириш тўғрисида доклад.

5. Румминия ишчи партияси Марказий Комитети ва Марказий ревизия комиссиясини сайлаш.

Пленум Румминия ишчи партиясининг ўзгартирилган устави проектини ва Руминия ишчи партияси II съездининг яқин 2—3 йил ичида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги директивалари проектини ма'қуллади.

Иқтисодий юксалиш йўлида 1954 йилда Чехословакиянинг халқ хўжалиги

ПРАГА, 4 август. (ТАСС). Чехословакия газеталари Чехословакия республикасида халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1954 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида Давлат статистика бошқармасининг ахборотини э'лон қилдилар.

Чехословакия саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш олти ойлик планини 101,4 процент, шу жумладан ёқилғи ва энергетика министрлиги бўйича 102 процент, машинасозлик саноати министрлиги бўйича 100 процент, химия саноати министрлиги бўйича 102 процент, енгил саноат министрлиги бўйича 103 процент бажарди. Металлургия саноати ярим йиллик топшириқни 99,5 процент бажарди.

Ахборотда тошкўмир ва қорамтил кўмир ҳамда нефть чиқариш бўйича, машина ва станоклар, минерал ўғитлар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича олти ойлик планнинг ошириб бажарилганлиги кўрсатилади.

1954 йилнинг биринчи ярмида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 1953 йилнинг шу давридагига нисбатан 3,5 процент кўпайган.

Кўкламги экиш плани 98 процент бажарилган. Машина-трактор станциялари кўкламги дала ишлари планини 111 процент бажарганлар. Йилнинг биринчи ярмида қишлоқ хўжалигига ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўпроқ машиналар етказиб берилган.

Аҳолига саноат ва озиқ-овқат моллари сотиш анча кўпайган, шу жумладан газламалар 30 процент, пойафзал 18 процент, ёғ 44 процент, гуруч 3 баравар, қанд 20 процент, гўшт консервалари 2 баравар кўп сотилган.

Чехословакия ташқи савдосининг товар обороти 1953 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 8,4 процент кенгайтирилган.

ГДР халқ палатасининг мажлиси

БЕРЛИН, 4 август. (ТАСС). Бутун Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг мажлиси бўлди.

Палатанинг мажлисида қуйидаги масалалар кўриб чиқилди:

1. Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти;

2. 1954 йил 17 октябрьда ГДР Халқ палатасига сайлов ўтказиш тўғрисидаги қонун;

3. Округ советларига сайлов тўғрисидаги қонун;

4. Табиат бойликларини сақлаш тўғрисидаги қонун ва бошқа масалалар.

Германия Демократик Республикасининг бош министри Отто Гротеволь Жан ва кенгашининг аҳамияти ҳақида ва Германия масаласини ҳал этиш учун Совет ҳукуматининг 1954 йил 24 июльдаги нотасининг аҳамияти тўғрисида ҳукумат номидан баёнот берди.

Бразилия халқи совет олимларини табрикламоқда

МОНТЕВИДЕО, 4 август. (ТАСС). Китандиньяда (Бразилия) электроэнергия масалалари юзасидан халқаро конференция бўлаётир. Конференция ишида Совет Иттифоқи делегацияси қатнашмоқда. Бразилия матбуоти совет вакилларининг мамлакат жамоатчилиги томонидан самимий кутиб олинаётганликларини хабар қилади.

Конференция қатнашчилари сенатга ва федераль конгресс депутатлари палатасига борганларида депутатлар Роберто Морена ва Маурисио Хопперт меҳмонларни табриклаб, рак касалликлари масаласи юзасидан Сан-Паулода бўлиб ўтган халқаро конференцияда ҳамда электроэнергия масалалари юзасидан бўлаётган халқаро конференцияда совет делегатларининг иштирок этишлари халқлар ўртасида илмий ва техника билимлари блан ўзаро ўртоқлашиш йўлидаги ғовларни бартараф қилади, ба'зи кишилар ана шундай ғовларни вужудга келтиришга уринмоқдалар, деб уқтириб ўтдилар. Совет олимлари — медиклари ва инженерларининг Бразилияга келишлари, деди Морена, тинчликни ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган ҳиссадир.

Индонезия блан ХХР ўртасида савдо битими

ЖАКАРТА, 4 август. (ТАСС). Индонезиянинг Антара агентлиги билдиради: Жакартада Хитой Халқ Республикасининг ҳукумат делегацияси блан бўлган музокаралар натижасида ҳар икки мамлакат ўртасида 6 миллион фунт стерлинг миқдорида мол айирбошлаш тўғрисида битим тузилди. Хитой пахта, газлама, енгил саноат учун керакли машиналар етказиб беради. Индонезия эса копра, кофэ, хинин ва бошқа хомаш'ёлар етказиб беради.

Гватемаладаги воқиаларга доир

НЬЮ-ЙОРК, 4 август (ТАСС). Гватемаладан олинган хабарларда бундай дейилади: Гватемала шаҳрида Гватемала мунтазам армиясининг қисмлари блан полковник Кастильо Армаснинг ёлланган қўшинлари ўртасида қуролли қонли тўқинишлар бўлди. Армаснинг қўшинлари шу йил июнь ойида Гондурас территориясидан Гватемалага қарши агрессия қилган эдилар.

Тўқинишлар 2 августда эрта блан бошланди. Гватемала ҳарбий мактабининг курсантлари ва офицерлари Кастильо Армас қўшинлари жойлашган казармаларга атака қилдилар. Мунтазам қўшинлар курсантларни актив қувватладилар ва бу ҳол уларнинг урушда ғалаба қозонишини та'мин этди. Кастильо Армас кўзғолончиларнинг асосий талабини, я'ни Армаснинг ёлланган армиясини қуролсизлантириш ва тарқатиб юбориш ҳақидаги талабни қондиришга рози бўлди.

Шу нарса э'тиборни жалб этадики, қуролли кўзғолон раҳбарлари ғалаба қозонганликларига қарамай, Кастильо Армаснинг ва агрессияда унга шерик бўлган кишиларнинг исте'фо беришларини талаб қилмадилар. Бунинг устига, кўзғолон қилган қўшинлар қўмондонлигининг вакиллари радио орқали гапириб, Гватемаладаги прогрессив кучларга қарши чиқдилар ва бу кўзғолон АҚШ даги агрессив доиралар томонидан тайёрланган қуролли интервенция натижасида мамлакатда ўрнатилган диктаторлик режимига қарши қаратилмаганлигини та'кидладилар.

Кастильо Армас ёлланган қўшинларининг тезликда таслим бўлганлиги уларнинг агрессорларни душман кўраётган халқ оммаси орасидагина эмас, балки ҳатто реакцион офицерлар раҳбарлигидаги мунтазам армияда ҳам таянчга эга эмаслигини исбот этади.

Марокашда аҳвол

ПАРИЖ, 4 август. (ТАСС). Париж газеталарининг билдиришича, Марокашда аҳвол тобора кескинлашмоқда. 2 августда Фес шаҳрида намойишлар ва полиция блан тўқнашишлар бўлган. 6 киши ўлдирилган. Шаҳар қамал ҳолатидадир. Кўчаларда жуда кўп полиция соқчилари ва аскарлар қўриқчилик қилмоқдалар.

Газеталар Марокаш султони Саид Муҳаммад Бинни Юсуф тахтдан туширилишининг бир йиллиги (20 август) яқинлашиб қолганлиги муносабати блан аҳвол янада кескинлашиб кетишидан хавфсираганликларини билдирмоқдалар. Ба'зи газеталар собиқ султоннинг тарафдорлари блан унинг душманлари ўртасида жанжал чиқиш эҳтимоли борлигидан ташвишланмоқдалар. Марокашнинг турли шаҳарларида собиқ султонни тахтга қайтариш ҳаракати кучайиб бормоқда.

«Монд» газетаси ёзади: араб кварталларининг аҳолиси забастовкаларга тайёрланмоқда. Бу забастовкалар савдо-сотиқ ишларинигина эмас, балки саноат корхоналарининг ҳамда ҳунармандчилик устахоналарининг ҳам ишларини хавф остида қолдиради.

«Монд» газетаси яна қуйидагиларни билдиради: Мендес-Франс Фуше (Марокаш ва Тунис ишлари министри) ва Лакост (Франциянинг Марокашдаги бош резиденти) номига собиқ султоннинг қайтарилишини талаб қилган жуда кўп мурожаат, хат ва аризалар олинмоқда.

ПАРИЖ, 4 август. (ТАСС). Франциянинг расмий доиралари Марокашдаги аҳволнинг тобора кескинлашаётганлигидан ғоят ташвишланмоқдалар. Париж матбуотининг билдиришича, Марокашдаги ғалаёнлар тобора кенг тус олмоқда. Бу ғалаёнлар кўп жойларда полиция ва қўшинлар блан тўқинишларга олиб келмоқда.

Кечаги кун давомида Фес, Касабланка ва Птижан шаҳарларида яна намойишлар бўлди. Полиция блан тўқинишлар натижасида намойишчилар ўртасида ўлган ва ярадор бўлганлар кўп.

Полиция кўп жойларда намойиш қатнашчиларини ўққа тутмоқда. Намойишчилар собиқ султон Саид Муҳаммад Бинни Юсуфнинг қайтарилишини талаб этаётган Марокашнинг кўпчилик шаҳарларида қамал ҳолати жорий қилинди.

«Фран-тирер» газетасининг билдиришича, қўшинлар ва полиция Фес шаҳридаги араблар яшайдиган кварталларга кириш ва улардан чиқиш йўлларини контроль қилмоқда. Касабланкада ҳам полиция отрядлари кўп. Птижандаги (Рабатдан 140 километр масофадаги нефть маркази) кечаги намойишлардан кейин Порт-Лиоте ва Сиди-Симимандан Птижанга мадад тариқасида полиция кучлари юборилган.

«Юманите» газетаси бугунги сонида Марокаш Коммунистик партиясининг мурожаатини босиб чиқарди. Бу мурожаатда полиция террорини тўхтатиш талаб қилинади ва Марокашнинг мустақиллиги ҳамда суверенитетини таниш асосида музокаралар бошлаш талаб қилинади.

КОРЕЯДА ЯРАШ ТЎҒРИСИДАГИ БИТИМНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИНИ ҚУЗАТУЧИ БЕТАРАФ КОМИССИЯ А'ЗОЛАРИНИНГ БАЁНОТИ

ПЕКИН, 4 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги мухбирининг Кэсондан хабар беришича, бугун яраш бўйича ҳарбий комиссия яраш тўғрисидаги битимнинг амалга оширилишини кузатучи бетараф комиссиянинг Польша, Чехословакия, Швеция ва Швейцария вакилларидан иборат а'золарининг биргаликда ёзган мактубини олган. Бетараф комиссия а'золари бу мактубда 31 июльда бошланган ҳамда бетараф комиссиянинг Жанубий Кореяда америка ҳарбий контроли остидаги жойларда туручи инспекцион группалари ходимларининг хавфсизлигига таҳдид қилаётган можаролар муносабати блан чуқур ташвиш билдирадилар. Мактубда америка ма'мурлари яраш тўғрисидаги битимнинг амалга оширилишини кузатучи бетараф комиссия ходимларининг хавфсизлигини та'минлаш учун энг та'сирли чоралар кўрсинлар ва бу комиссия инспекцион группаларининг иш олиб бориши учун нормал шароит яратиб берилсин, деб талаб қилинади. Мактубда яна, можароларнинг келиб чиқишида айбли бўлган кишиларни жазолаш ҳам талаб қилинади.

УРУШ ИҒВОГАРЛАРИ ТИНЧИМАЁТИРЛАР

ШАНХАЙ, 3 август. (ТАСС). Ҳинди-Хитойдаги урушнинг тўхтатилишидан норози бўлган АҚШ ҳукмрон доиралари Узоқ Шарқда янги авантюралар тайёрламоқдалар.

Ўтган ҳафта сенатдаги республикачиларнинг лидерлари блан Даллес ўртасида бўлиб ўтган махфий музокаралардан кейин Таиланддаги америка элчиси, разведка генерали Доновен махсус топшириқ блан Тайваньга келди. Четэл мухбирларининг хабар беришига кўра, бу сафардан мақсад — гоминданчи қўшинларни «ҳужум операцияларига» тайёрлашдан иборатдир.

Тайбэда чиқадиган «Юнайтед дейли ньюс» газетаси Доновен блан Чан Кайши ўртасидаги музокараларнинг мазмунини ошкора қилиб, Тайвандаги америкали маслаҳатчилар ва инструкторларнинг сони тез орада икки баравар кўпаяди ҳамда қарийб бир ярим минг кишини ташкил этади, деб ёзади. Ҳарбий маслаҳатчилар группаси юқори мансабдаги денгиз офицерлари блан тўлдирилади. Бу группанинг олдига — чанкайшичиларнинг қит'а Хитойини «қайтариб олишлари»га эришиш учун уларни «ҳужум ҳаракатларига ўргатишга» ўтиш вазифаси қўйилган.

АҚШ ҳукмрон доиралари Тайвань оролининг Қўшма Штатлар томонидан босиб олинишини абадийлаштиришга чақирилган чанкайшичилар тўдаси блан «ўзаро мудофаа пакти»ни имзолаш тўғрисида музокаралар олиб бориш блан бирга Таиландда яшовчи хитойларни 50 минг кишилик «ўз-ўзини мудофаа қилучи терма корпус»га қўшмоқчи бўладилар. Бу корпус Таиланд-Бирма чегарасида ҳаракат қилаётган гоминданчи шайкаларнинг резерви бўлиши лозим. Гоминданчи шайкалар қайтадан группалаштирилгандан кейин ва янги қуроллар блан қуроллантирилганларидан кейин Хитойнинг жанубий чегарасида ҳаракат қилиш учун зарбдор группани ташкил этадилар.

ТУНИСДАГИ АҲВОЛ ТЎҒРИСИДА ФРАНЦУЗ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПАРИЖ, 3 август. (ТАСС). Матбуотнинг билдиришича, Тунис бейи янги ҳукумат тузишни Тунис қишлоқ хўжалик палатасининг раиси Тахар Бен Амарга топширган. Франс Пресс агентлиги Тахар Бен Амарнинг «Тунисдаги энг йирик ер эгаларидан бири» бўлиб, Францияга тарафдор одам сифатида ном чиқарганлигини ма'лум қилади.

Газеталар Тунис ҳукумати бирнеча кундан кейин тузилади, деган фикрни билдирмоқдалар. Мендес Франснинг таклифига мувофиқ, бу ҳукумат Франция блан Тунис ўртасидаги муносабатларни белгилайдиган битимлар тўғрисида Франция ҳукумати блан музокара бошлаши керак. Молия жамоат ишлари, маориф, почта ҳамда телеграф идораларининг раҳбарлари бўлган тўрт француз вакили Таха Бен Амар ҳукумати составида қолади.

Кеча Тунис бейи мамлакат аҳолисига баёнот блан мурожаат қилди. У, Мендес Франс ҳукуматининг Тунисда реформа ўтказиш тўғрисидаги планини табриклади ва халқни «тартиб, тинчлик ва осойишталик...» ўрнатишга чақирди.

«Юманите» газетаси қуйидагиларни билдиради: Кеча Тунисдаги Бизерта портига «Кайруан» пароходи келди. Бу пароходда мингта француз солдати бор. Газета Тунис халқининг фикрича, Тунисга янги ҳарбий қисмларнинг юборилиши Мендес Франснинг «расмий ва'даларига ҳилоф» деб ҳисоблаётганлигини та'кидлайди.

«Либерасьон» газетаси билдиради: Тунис меҳнаткашларининг умумий союзи сиёсий маҳбусларнинг ва узоқ лагерьларга сургун қилинган кишиларнинг ҳаммасини озод қилишни, шунингдек қамал ҳолатини бекор қилишни ва миллий-озодлик ҳаракати қатнашчиларига қарши кўрилаётган жазо чораларини бекор қилишни талаб этди.

ТУНИСДАГИ АҲВОЛ

ПАРИЖ, 5 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг хабар беришига кўра, Сфакс шаҳрининг (Тунис) араблар яшайдиган кварталларида француз бош резидентининг буйруғига мувофиқ комендант соати жорий қилинган.

Бундан ташқари, Кассерин яқинидаги Самема тоғлик районида ҳарқандай қатнов тақиқланган. Бу районда ҳозирги вақтда миллий-озодлик ҳаракати қатнашчиларига қарши операциялар ўтказилмоқда.

Индонезияда террорчи шайкаларга қарши кураш

ЖАКАРТА, 4 август. (ТАСС). Расмий хабарда айтилишича, кейинги кунларда Жанубий Целебеcда «Дарул ислом» ташкилотининг бирнеча шайкаси тор-мор келтирилган ва 140 га яқин бандит ўлдирилган. Бу операцияларда авиация қатнашган. Бандунг районида қўшинлар блан бандитлар ўртасида жиддий тўқинишлар бўлмоқда.

Германия Республикаси ички ишлар министрлигининг ахбороти

БЕРЛИН, 4 август. (ТАСС). АДН агентлиги ГДР ички ишлар министрлигининг ахборотини ма'лум қилди. Бу ахборотда қуйидагилар айтилади:

Давлат хавфсизлик органлари шу йил 2 ва 3 августда Гелен жосуслик ташкилотининг ва Америка махфий служебасининг анчагина агентларини қамоққа олдилар.

Жосуслик ва зараркунандалик ишлари немис ватанпарварларининг ҳуш'ёрлиги туфайли, шунингдек давлат хавфсизлик органлари томонидан мазкур махфий служебаларнинг ходимларидан олинган ҳужжатлар ва ахборотлар туфайли фош қилинди.

Қамоққа олинганлар орасида Штокхаузен, Вадвиц, Бистри, Кноль каби бирқанча бош агентлар ва ана шу махфий служебаларнинг курьерлари Еске, Краузе ва бошқалар бор.

Айни вақтда Қуйи Саксония (Ғарбий Германия. — Редакция.) конституциясини қўриқлаш маҳкамасида ишлаган ва ўз ихтиёри блан келган ходимнинг, шунингдек Германия Демократик Республикасининг территориясида жосуслик топшириқларини бажариш вақтида қамоққа олинган ўша ташкилот ходимининг сўроқда айтган гаплари асосида Германия Демократик Республикасининг бирқанча округларида жосуслар группалари зарар етказмайдиган ҳолга келтирилди.

Бирқанча махфий передатчиклар ва бошқа муҳим материаллар мусодара қилинди.

Гелен жосуслик ташкилотининг ва америка махфий служебасининг ўз ихтиёрлари блан келган ходимлари (Капанке, Практер ва бошқалар) муҳим ҳужжатларни топширдилар. Бу ҳужжатлар мазкур махфий служебаларнинг Германия Демократик Республикасига ва демократик лагерьдаги мамлакатларга қарши душманчилик ишлари олиб борганликларини фош қилиб ташлайди.

Қамоққа олинганларнинг айтган гапларига асосан ва топширилган ҳамда мусодара қилинган ҳужжатлар туфайли, тергов шуни кўрсатдики, Гелен жосуслик ташкилотининг ва бошқа махфий служебаларнинг ҳамда уларнинг Германия Демократик Республикасида жойлашган агентлари шохобчаларининг мақсади Германияни бирлаштиришга ва тинчликни сақлашга халақит беришдан иборат бўлган.

Шарқи-Жанубий Осиёда ҳарбий блок тайёрлаш юзасидан чиқариладиган кенгашда Франциянинг иштироки тўғрисида Франс Пресс агентлигининг хабари

ПАРИЖ, 4 август (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Франциядаги ишончли доираларга асосланиб, Шарқи-Жанубий Осиёда ҳарбий пакт тузиш юзасидан ўтказиладиган кенгашда Франциянинг қатнашажагини билдирди.

СУВ ТОШҚИНИДАН ЗАРАР КЎРГАН ВЕНГЕР АҲОЛИСИГА ЁРДАМ

БУДАПЕШТ, 4 август (ТАСС). Венгрия Халқ Республикасининг Министрлар совети сув тошқинидан зарар кўрган аҳолига ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Сув тошқинидан энг кўп зарар кўрган Дьер комитетидаги уй-жойларни тиклаш учун ёрдам фондидан 10 миллион форинт ажратилади. Давлат бюджетидан аҳолига 10 йиллик муддат блан худди шунча миқдорда процентсиз кредит берилади.

Уй-жойларни тиклаш учун аҳолини бинокорлик материаллари блан та'минлаш чоралари ҳам белгиланди. Чорва молларни ем-хашак блан та'минлаш мақсадида бирқанча экинлар иккинчи марта экилади. Бунинг учун давлат уруғлиқ ва қишлоқ хўжалик машиналари ажратади. Сув тошқинидан зарар кўрган кооперативларга ва якка деҳқонларга давлатга маҳсулот етказиб бериш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш, солиқ тўлаш ва шу сингарилар юзасидан бирқанча енгилликлар берилади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрнинг ёзги биноси) — 6/VIII да **Нурхон**, 7/VIII да **Тоҳир ва Зуҳра**,

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз соат 2 дан 4 гача), НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — янги инглиз бадиий фильми **Пиквик клубининг хотиралари.**

«РОДИНА» — кундуз соат 2 гача **Душманликнинг тугаши.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 8 ва 10 да **Сепли тўй.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Менинг кичик дўстим**, 3-нчи залда соат 4-20 минутда **Чехов.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Маринанинг қисмати.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Васса Железнова.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Пиквик клубининг хотиралари.**

СОБИР РАҲИМОВ номли — **Тўрт юрак.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Шаҳримизнинг йигити**, кечқурун **Қий-чув.**

«ВАТАН» — **Душманликнинг тугаши.**

ПУШКИН номли — **Бўйиндаги Анна.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Севги достони.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 07519 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1408.